

sij

št. 4

23. aprila 2009

Stran 4

**Acroni - hkratno
izvajanje naložb
in največjega
generalnega
remonta doslej**

Stran 12

**Prodaja
pod lupo**

Stran 24

**HK Acroni
Jesenice -
najbolj vroči
na ledu**

Vsebina

- 3 Uvodnik
- 4 Vzporedno potekajo tudi strateško pomembne naložbe
- 10 Toplo valjani trakovi
- 11 IMH–novičke
- 12 Prodaja
- 16 Trend in cilji razvoja neorientirane elektro pločevine v Acroniju
- 18 Skupina Viator & Vektor – ponudnik celovite logistične storitve
- 20 Kadrovska gibanja v marcu
- 21 Delavski zaupniki za varnost in zdravje pri delu v Metalu Ravne
- 21 Počitnice v Moravskih toplicah
- 22 Že 12. srečanje zaposlenih v kemijskih laboratorijih Metala Ravne
- 23 JAZOO
- 24 30 zvezdic na jeseniški zastavi
- 26 Vrhunski dosežki Damirja Dugonjiča – plavalca Plavalnega kluba Fužinar
- 27 Jeklo in moda
- 28 Prijateljska hokejska tekma Acroni : Slovenske železnice
- 28 Spomenik železarstvu na Jesenicah
- 29 Srečanje z legendama ruske umetnosti v Ljubljani
- 30 EGO Kemija – nagrada za leto 2008
- 31 Sestanek vodnikov jeklarskih pohodov
- 32 Smučanje na sončnem Voglu
- 33 Človek in jeklo ujeta na umetniških fotografijah
- 34 Pijem jo – hadvaol!
- 35 Kosobrinski Špik (3. del)
- 36 Vici in križanka

O naslovnici ...

Jajce, latinsko ovum, je kot simbol prisotno v prav vseh civilizacijah na svetu. Ima mnogo simbolnih pomenov, med pomembnejšimi so: rojstvo, prerojenje, rodovitnost, življenje, izvir novega življenja, duhovna preroditev, modrost, bogastvo, blagostanje, prihodnost ...

Vir: www.ovum.si/vseojajcu

Interni mesečni časopis skupine SIJ – Slovenska industrija jekla. Odgovorna urednica: Anja Potočnik. Glavna urednica: Vesna Pevec Matijević. Uredniški odbor: SIJ – Slovenska industrija jekla: Monika Štojs; Acroni: Katarina Čučnik, Stane Jakelj, Nataša Karo; Metal Ravne: Eleonora Gladež, Andreja Krajnc; Elektrode Jesenice: Rafko Penič, mag. Mojca Šolar; Noži Ravne: Egidij Hudrap; SUZ: Andrej Pogačnik; ZIP center: Bojan Lesjak. Stalni sodelavci: Boris Berginc – Špikov kot; Tone Kelbl in Marjan Mencinger – Obnavljamo energijo / pohodništvo in potovanja; Drago Ronner – križanka. Jezikovni pregled: mag. Andreja Čibron - Kodrin. Tisk: ZIP center. Naklada: 3600 izvodov. Izdajatelj in naslov uredništva: SIJ – Slovenska industrija jekla, d. d., Gerbičeva 98, 1000 Ljubljana, tel.: 01/242 98 18, e-pošta: anja.potocnik@sij.si in vpevec@metalravne.com

SIJ

Uvodnik

Ne košarice, od prodajnikov želimo čiste zadetke

Prodaja je prav gotovo ena najpomembnejših funkcij v podjetju. Pritiski na prodajne oddelke v podjetjih so ogromni in nemalokrat so prodajniki neupravičeno »krivi«, če podjetje nima dovolj naročil. V večini podjetij so prodajniki prvi in edini, ki se s kupcem dejansko srečajo. Od njih se pričakuje, da pridobijo za podjetje čim več naročil – dobrih in dolgoročnih. Prodajnik mora biti vsestranski; vešč tujih jezikov, spreten komunikator, dober pogajalec, izjemno prilagodljiv in v njegovem slovarju ni prostora za besedno zvezo 8-urni delovnik. Ključni so pristni in pošteni odnosi s kupci, saj ti, kot je dejala ena izmed naših prodajnih menedžerk, velikokrat odločajo o tem, pri katerem proizvajalcu bodo kupci naročili blago. Delo v prodaji je pravzaprav način življenja, ki mu moraš pogosto podrediti tudi svoje osebno življenje. Kdo so naši prodajniki? V tej številki vam jih v rubriki Pod lupo predstavljamo prvo polovico, drugo pa seveda v majskem SIJ-u.

V preteklem mesecu je Metal Ravne postal 100-odstotni lastnik Ravne steel centra. Od zdaj sta oskrba in podpora tako slovenskih orodjarjev kot tudi orodjarjev na bližnjih tujih tržiščih še boljši, predvsem pa je skupina SIJ – Slovenska industrija jekla zaključila naložbo v prvi skladiščno-prodajni center. Takšne centre želimo dolgoročno razvijati povsod po svetu.

Prijetno branje! Pa uživajte med prvomajskimi prazniki!

Anja Potočnik in Vesna Pevec Matijević

Foto: Dreamstime

Vzporedno potekajo tudi strateško pomembne naložbe

Remonti potekajo v Acroniju redno na vsakih 18 mesecev in časovno sovpadajo z generalnim remontom nuklearne elektrarne Krško. Remont, ki smo ga začeli 14. aprila 2009, je poseben remont – je namreč najdaljši remont v zgodovini Acronija, saj bomo hkrati izvedli tudi strateško pomembne naložbe.

JEKLARNA

**Blaž Jasnič, dipl. ekon.,
vodja investicij v Acroniju**

Glavna naložba, ki bo časovno najdaljša in hkrati izvedbeno-tehnično najzahtevnejša, je **posodobitev livne naprave**, za katero smo leta 2007 podpisali pogodbo z dobaviteljem opreme. Pravi občutek, kaj ta investicija pomeni, smo dobili, ko je prispela prva pošiljka opreme (Slika 1). Opremo so pripeljali iz Luke Koper s posebnim prevozom, saj teža posameznih elementov presega 40 t.

Glavne terminske prelomnice:

- 14. 4. 2009 – ustavitev in začetek demontaže,
- 20. 4. 2009 – začetek montaže,
- 14. 5. 2009 – začetek hladnih testiranj
- in 23. 5.– zagon nove opreme.

Investicija v kontinuirano livno napravo bo prinesla številne prednosti:

- Z vgrajenimi **novimi segmenti** bomo ulivali **slabe dvometrske širine**, kar nam je s trenutno tehnologijo onemogočeno.
- **Zagotovljeni sta tehnologija in zmogljivost za doseg cilja – 30.000 ton prodaje specialnih jekel leta 2011** (konstrukcijska legirana, jekla za poboljšanje in orodna jekla), od tega 10.000 ton popolnoma novega programa orodnih jekel.
- **Razširjamo prodajni asortiment debelih plošč do 100 mm z zagotovljenimi mehanskimi lastnostmi pločevine.**
- **Znižanje stopnje** redukcije, za različne kvalitete pomeni:
- **izredno izboljšanje** kakovosti slabov, kar se odraža v nadaljnji izdelavi plošč, kjer bomo dosegli naslednje izboljšanje **dvoplastnosti in poroznosti materiala**:
 - plošče debeline do 50 mm – 70-odstotno izboljšanje,
 - plošče debeline 80 mm – 62-odstotno izboljšanje.
- Popolna odprava centralnih razpok.
- **Odpravili bomo temperaturne šoke žile v fazi ravnanja**, kar je eden izmed glavnih vzrokov nastanka prečnih razpok.
- **Sodoben – kombiniran sistem hlajenja** (voda-zrak), ki je primeren za vse vrste jekla, omogoča sprotno ter segmentno prilagajanje temperaturnim razmeram žile.
- **Sodobna informacijska podpora tehnološkemu procesu nadzoruje, analizira in v realnem času prilagaja delovanje stroja razmeram, hkrati pa napoveduje glede na dosežene parametre ulivanja tudi kakovost slaba**, posledica so prihranki v nadaljnji predelavi.
- Popolnoma odpravimo problem počasnega ulivanja zahtevnih kvalitet jekla.
- Namesto mehanskega ekscentričnega oscilatorja je hidravlični oscilator z visoko obratovalno zanesljivostjo, izboljšana je kakovost površine žile, zmanjšana je globina oscilacijskih mark (manj brušenja), mogoča je kontrola porabe livnih praškov.
- Pametna kokila – program, ki preprečuje prodore med ulivanjem, omogoča vpogled v kokilo glede prehodov toplote v posamičnih kokilnih ploščah in opozarja na odstopanja v procesu glede na načrtovane parametre in daje podatke o trenju med žilo in kokilnimi ploščami.
- Skupek vseh del bo tako prispeval k bistveno boljši kakovosti izdelkov ob istočasnem znižanju stroškov ogrevanja in brušenja ter povečanju zmogljivosti ogrevanja v potisni peči in valjanja na blumingu.

Pred začetkom vgradnje opreme pa smo že začeli s **predsestavom opreme na za to posebej pripravljenih začasnih lokacijah**. Predsestava opreme obsega predvsem predfabriciranje cevi, sestavo in varjenje določenih konstrukcijskih elementov.

Z gradbenega vidika zelo zahteven del je **ojačitev strešne konstrukcije hale Jeklarna**. Izziv je še večji, saj se ta dela izvajajo na višini 38 m in nad spodaj stalno obratujočimi žerjavji. Razlog potrebne ojačitve je v velikih rezervoarjih s hladilno vodo za primer izrednih dogodkov – predvsem izpad hladilnega sistema.

Prav tako smo že pred ustavitvijo začeli posege pri spremembah v delavnici, ki so potrebne zaradi večjih delov. Glavne spremembe so tudi pri zahtevnosti pripravljenih medijev (predvsem hladilne vode), ki jih nova oprema potrebuje za delovanje in preizkušanje. Prenova delavnice je bila precejšen izziv, saj je bil potreben velik gradbeni poseg, hkrati pa je bilo treba zagotoviti normalno delo v delavnici, saj je redna proizvodnja potekala nemoteno.

Prestavitev rezalne naprave št. 2

V nadaljevanju projekta livne naprave bomo prestavili rezalno napravo št. 2. Ta prestavitev ni direktno vezana na naložbo v livno napravo, temveč se navezuje na postavitve novega brusilnega stroja za slabe, vendar je časovno izvedljiva le istočasno s posodobitvijo livne naprave, saj se močno prepleta z opremo livne naprave, predvsem na področju regulacije ter skupnih prostorov hidravlike. Pomembno je dejstvo, da smo lokacijo nove postavitve določili optimalno tako, da bo rezalna naprava št. 2 nudila tudi varnost v primeru izrednih nepredvidenih dogodkov (okvar) na rezalni napravi št. 1.

Naprava bo postavljena na novo zgrajene temelje po obstoječih in prilagojenih načrtih. Gradbena dela potekajo in morajo biti gotova pred začetkom rekonstrukcije kontiliva. Nekatera posamezna dela, ki se lahko izvedejo med obratovanjem Je-

klarne, so v polnem teku. Med zaustavitvijo proizvodnje pa se konstrukcija stroja preseli na novo lokacijo. Izvedejo se posodobitve sekatorjev v smislu razširitve in vzdolžnega premika mostu, ki bo omogočal lažje določanje mesta reza. Na napravi se na novo izdelajo elektro inštalacije, krmiljenje in hidravlika. Nove hidravlične črpalke bodo posluževale poleg prestavljenega rezalnega stroja tudi premik valjčne mize na rezalni napravi kontiliva. Novi so tudi komandni pulti, postavljeni v zmanjšano in prestavljeno komandno kabino.

Zahteven kos projekta je tudi prestavitev cevododa odpraševalne naprave, ki poteka pod ostrejšem hale.

Zaključek del sovpada z zaključkom del na rekonstrukciji kontiliva, kar pomeni sočasno testiranje opreme in kasnejši zagon.

Cilji projekta so naslednji:

- omogočeno rezanje slabov širine 2080 mm na končno dimenzijsko mero za vročo valjarno,
- izboljšanje kakovosti reza,
- izboljšanje tolerančnega območja rezanja,

- podaljšana valjčna proga je izhod v sili ob okvari rezalne naprave v hali Adjustaža 1,
- posodobiti rezalni stroj v smislu nastavitve reza z vzdolžnim premikom gorilcev,
- sprostitev lokacije za nov brusilni stroj,
- sinhronizacija rezalne naprave z agregatom Livna naprava.

Stikalni blok SIVACON, Žerjavi v hali Adjustaža 1 in Adjustaža 2

Za potrebe novega brusilnega stroja za brušenje slabov je treba zagotoviti ustrezno napajanje. Tako je v okviru naložbe zajet stikalni blok SIVACON, ki je že pripeljan in predstavljen v ustreznem elektro prostoru v Jeklarni. Vklup v omrežje

bomo izvedli med zaustavitvijo, saj bo v tem času najlažja koordinacija, potreba po energiji pa najmanjša.

Z izklopom električnega omrežja bosta obstala tudi žerjava v hali Adjustaže Jeklarnе. Tudi ta čas bo koristno izkoriščen, saj sta v sklopu naložbe v livno napravo načrtovana predelava žerjava in povečanje – razširitev prenašalnih naprav za slabe.

VROČA VALJARNA

Transport debele pločevine

V obratu Vročna valjarna je direktno na remont vezana linija za končno obdelavo debele pločevine – investicija, imenovana Transport debele pločevine. Montaža linije, ki je v sklopu obveznosti Acronija, bo sicer med julijem in septembrom 2009, zaključek in zagon sta predvidena letos decembra. Čeprav se linija postavlja kot t. i. »green field« investicija, pa kljub temu z določenimi elementi in deli posegamo v redno proizvodnjo ter je za postavitve te opreme in izvedbo del nujno potrebna remontna ustavitvev.

Prva mehanska montaža, ki je iz sklopa naložbe in ki bo implementirana v obstoječo mizo, je valjčna miza pred slab škarkami, ki jo je treba zamenjati, da bomo po posodobitvi livne naprave ulivali večje slabe, kar pomeni tudi valjanje daljših širših osnovnih plošč, tega pa nam obstoječa miza ne omogoča. Čeprav je izraz valjčna miza zelo enostaven, pa postavitve ni prav takšna, saj je treba novo mizo integrirati v celoten sistem ne samo mehansko, ampak tudi po plati avtomatike. Tako smo že pristopili tudi k izvedbi določene nadgradnje sistema avtomatizacije.

Da čim manj motimo normalno proizvodnjo, smo se tudi že lotili določenih predel. Tako moramo zaradi priklopa nove opreme na obstoječe cevovodne povezave (hladilne vode, zrak) popolnoma spremeniti dosedanje postavitev cevi v energetske tunelu med razdelilno transformatorsko postajo Bela in Blumingom. Ker je čas ustavitve prekratek za celotna dela, smo se odločili, da izkop tunela ter postavitev vseh cevovodov opravimo vnaprej, preklon pa med remontom. Termiŕsko to pomeni, da so imeli gradbeniki manj kot mesec dni časa za izkop in izdelavo tunela, ki je na globini 5 m, mehansko-montažna dela pa morajo biti v celoti končana do 15. 5. 2009.

Do sedaj opisana dela se izvajajo na zunanjem in deloma notranjem delu 3. hale. Postavitve linije za končno obdelavo debele pločevine pa poteka preko cele t. i. striper hale, od potisne peči proti zahodu in nazaj po 3. hali proti vzhodu (skoraj nazaj do potisne peči). Že iz opisa je mogoče ugotoviti, da gre za ogromno površino, če pa to še ponazorimo s številkami, da je potrebnega izkopa (projektantski popis iz PZR-dokumentacije) skoraj 50.000 m³, pa je slika o velikosti popolna.

Tako bodo v času remonta **intenzivno potekala gradbena dela (predvsem izkopi)**, ki zajemajo naslednje sklope:

- modifikacija temeljev valjčne mize slab škarij,
- izdelava temeljev valjčnih miz vročega ravnalnika, hidravličnih škarij, hladilnih miz,
- izdelava temeljev vročega ravnalnika,
- izdelava temeljev hidravličnih škarij,
- izdelava temeljev hladilnih miz,
- izdelava temeljev naprave za zlaganje plošč v kupe,
- izdelava strojnice za elektro opremo,
- izdelava strojnice za hidravliko in mazanje,
- izdelava kabelskih tunelov in tunelov za razvod hidravlike,
- izdelava temeljev za nove stebre hal (razširitev hale na določenih območjih zaradi hladilnih miz),
- izvedba podlivanja vgrajene opreme z neekspanzijsko podlívno maso,
- izravnava tal skladišča 3. hale in izdelava temeljev za nosilne okvirje skladiščenja plošč debele pločevine,
- rušenje obstoječih temeljev valjčnic,
- obnova obstoječih temeljev valjčnic.

Časovni načrt izvedbe gradbenih del je razdeljen na nekaj faz, ki so pogojene s potekom proizvodnje na obstoječih agregatih, in sicer:

1. Začetek del se predvideva konec aprila 2009.
 - a. V tem času bo valjarna mirovala zaradi opravljanja letnega remonta, ki bo zaključen predvidoma v prvem tednu junija. V navedenem obdobju nameravamo izdelati temelje vstopnih miz vročega ravnalnika, temelje vročega ravnalnika, vključno s cono za menjavo valjev,
 - b. povezovalni tunel do elektro strojnice E02, temelje strojnic za hidravliko in E03, temelje dovoznih valjčnic hidravličnih škarij in elektro strojnici E01 in E02. Obenem bodo potekala dela na temeljih valjčne mize slab škarij.
 - c. V nadaljevanju bodo potekala dela na izgradnji hidravličnih škarij, hladilnih gred, na temeljih novih stebrov striper hale,

pilerju itd. (prvi in tudi najboljšeŕnejši paket izvedbe gradbenih del naj bi bil zaključen do sredine septembra 2009).

d. Po končani montaži opreme (miza pred slab škarijami) bo treba izvesti podlivanje opreme z neekspanzijsko podlívno maso v drugi polovici maja 2009.

2. Oktobra 2009 bodo dela potekala v 3. hali na pripravi skladišnega prostora za skladiščenje pločevine, in sicer sta predvidena izdelava temeljev nosilnih okvirjev ter popravilo talne plošče 3. hale.
3. Po končani montaži opreme bo treba izvesti podlivanje opreme z neekspanzijsko podlívno maso, in sicer za valjčno mizo slab škarij v drugi polovici maja 2009, za drugo opremo pa predvidoma oktobra in prvi polovici novembra.
4. Po zagonu nove linije bo demontirana obstoječa oprema, nato pa se bodo odstranili obstoječi temelji in izvedla se bodo zaključna dela pri izdelavi temeljev vročega ravnalnika in odvozne valjčne mize za težke plošče.

Po izvedbi pa nam bo naložba prinesla naslednje pozitivne učinke oziroma bomo z njo dosegli naslednje cilje:

- popolnoma avtomatiziran transport debele pločevine po zaključku valjanja vključno z izvedbo vročega ravnanja, razreza plošč v vročem, izvedbe ohlajanja do maks. temperature 200 °C, avtomatskega zapisa podatkov na plošče, izvedbe zlaganja v kupe in nazadnje skladiščenja na lokalnem skladišču z avtomatskim žerjavom,
- izboljšanje kakovosti površine in končnih proizvodov,
- povečanje produktivnosti vroče valjarne med valjanjem debele pločevine za 54 % oziroma dodatna količina izvaljane debele pločevine v skupni teži 75.200 ton,
- izboljšanje izplena zaradi valjanja težjih slabov za 0,5 %,
- popolnoma avtomatiziran proces z minimalnim vplivom človeškega faktorja,
- manipulacija s ploščami brez nastanka dodatnih površinskih napak,
- hitro ohlajanje plošč, saj bodo le-te ohlajene pod 200 °C v manj kot treh urah in tako pripravljene za nadaljnje procesiranje.

V predelavi debele pločevine bomo čas remontne zaustavitve izrabili za optimizacijo (skrajšanje) časa zaustavitve linij za izvedbo naložb. Tako bomo za izvedbo naložbe v predgrevno komoro peči Wellman-Drever začeli 15. 5. 2009, in sicer z demontažnimi deli obstoječe opreme:

- peskarskega stroja,
- valjčne mize pred peskarskim strojem in valjčne mize pred pečjo Wellman-Drever ter začeli graditi temelje, potrebne za novo predgrevno komoro.

Predgrevna komora se na lokaciji, ki je blizu končne, že predstavlja in bo nato kot sestavljena peč premaknjena na končno pozicijo, kar nam še nekoliko skrajša že tako dolgo ustavitve. Predstava peči poteka že od konca februarja. Prestavitev peči na končno lokacijo je predvidena 1. 6. 2009, začetek proizvodnje na novi podaljšani peči pa načrtujemo 27. 7. 2009.

*Blaž Jasnič, dipl. ekon.,
vodja investicij v Acroniju*

VZDRŽEVALNA DELA

Vzdrževalna dela v jeklarni

Blaž Kolman, univ. dipl. inž. el., vodja vzdrževanja v jeklarni Acronija:

»Med generalnim remontom bomo na napravah opravili večja vzdrževalna dela, ki jih ni mogoče izvesti ob krajših zaustavitvah. Tu gre za dela, kot so celovita obnova boksov za skladiščenje odpadka v pripravi vložka, zamenjava dimovoda četrte odprtine, sanacija temelja glavnega kip cilindra na elektroobložno peč, in še mnogo drugih pomembnih obnovitvenih del. Za zagotavljanje zadostne filtracije dimnih plinov bodo med remontom zamenjane vse filtrske vreče na odpraševalnih napravah. Glede na trenutno svetovno gospodarsko situacijo oziroma krizo pa smo primorani tudi v zmanjševanje stroškov dela kot tudi nabave materiala, tako bomo zaradi časovno relativno dolge zaustavitve poskušali glavnino dela opraviti s svojimi močmi in z lastnim znanjem.«

Vzdrževalna dela pri generalnem remontu Vročne valjarne, priprave na valjanje slabov širine 2080 mm in izdelava temeljev nove transportne linije za debelo pločevino

Branko Polanc, dipl. inž. strojništva, vodja vzdrževanja vroče valjarne

Letos bo generalni remont daljši, kot smo ga bili ponavadi navajeni. Zato bomo lahko opravili več del kot navadno oziroma dela, za katera je nujno potrebno imeti na razpolago več časa. Izdelali bomo tudi del temeljev za novo transportno linijo za debelo pločevino s poudarkom na temeljih, ki posegajo v obstoječo napravo.

V potisni peči bomo prvič od zagona peči zamenjali strop v predgrevni coni; obstoječi je iztrošen, zato je velika nevarnost,

da se med ugašanjem ali ogrevanjem peči podre. V predgrevni coni peči bomo predelali regulacijo in razvod plina ter zraka, s tem pa dosegli enakomerno gorenje vseh gorilcev in posledično enakomerno ogretost slabov, ki potujejo skozi peč.

Zaradi obrabe ležajnih vstavkov valjarniškega ogrodja bluming, neravnosti okna ogrodja in obrabe distančnih plošč se ležajni vstavki v ogrodju in vstavki delovnih valjev v vstavkih opornih valjev premikajo. Pomikanje vstavkov se odraža v nestabilni valjčni reži, le-to pa v nezmožnosti valjanja plošč debele pločevine tanjših dimenzij. Glede na povečane reže med deli se obraba površin zaradi neprestanega vdiranja vode in škaje povečuje z eksponentno rastjo (večja reža – večje vdiranje vode in škaje v režo). Da bi povečali stabilnost ogrodja oziroma procesa valjanja in zaradi ustavitve hitro napredujoče obrabe, bomo:

- mehansko obdelali okno ogrodja bluming,
- mehansko obdelali vse ležajne vstavke za okno ogrodja (vstavki opornih in delovnih valjev),
- mehansko obdelali jarem za balansiranje zgornjega opornega valja,

- zamenjali vse distančne plošče (»lainerje«) v oknu ogrodja bluming in v vstavkih opornih valjev bluminga.

Tako bomo zagotovili stabilno valjčno režo in s tem boljšo kakovost plošč debele pločevine manjših debelin.

Na dovoznih valjčnih mizah bomo sanirali del temelja, na katerem so potrgani temeljni vijaki, s čimer bomo odpravili vibracije celotne valjčne mize. Izdelani bodo tudi zadnji odseki povratnih vodov za mazilna sistema REBS. Generalno bomo obnovili celotni odtočni kanal pod vstopnimi valjčnimi mizami.

V pogonskem reduktorju edgerja so še od loma pogonskih zobnikov vgrajeni neustrezni zobniki. Med remontom bomo menjali vse pogonske zobnike in pripadajoče ležaje. Tako bomo zmanjšali vibracije, ki nastajajo zaradi neustreznih zobnikov, in povečali zanesljivost obratovanja ogrodja edger. V celoti bomo obnovili tudi potisni stroj za vodila pred t. i. edger ogrodjem.

Hidravlični cilindri nastavne naprave steckla so vgrajeni že sedem let. Življenjska doba tesnil se izteka. Da se izognemo nepredvidenim zastojem zaradi odpovedi cilindrov, smo enega od njih že zamenjali, drugega pa načrtujemo zamenjati med remontom. Menjali bomo tudi vse vitalne dele, ki so obrabljene, kot na primer: pritisne valjčnice ogrodja steckel, smetišnico ogrodja steckel, delovne valjčnice itd.

Ogrodje hladnega navijalnika, katerega veliko delov je bodisi močno iztrošenih bodisi deformiranih, bomo v celoti zamenjali s popolnoma obnovljenim ogrodjem. Sanirali bomo okno pritisne valjčnice pred ogrodjem hladnega navijalnika, saj leto ne zagotavlja ustreznega vodenja pritisne valjčnice, prav tako pa bomo obnovili tudi ogrodje vodil pred navijalnikom. Ključni del hladnega navijalnika – trn bomo prvič po vgradnji leta 2005 poslali na popravilo v podjetje SMS Demag. Zamenjani bodo vsi gibljivi deli.

Poleg remontnih del moramo valjarno pripraviti na možnost predelave slabov širine 2080 mm, kakršne bo možno uliti na novi napravi za kontinuirano ulivanje. Na potisni peči bo treba predelati zakladalno mizo ter predelati in dograditi sistem primarnega odškakevalnika. Da bo omogočeno valjanje daljših plošč debele pločevine, se v okviru projekta »Transport debele pločevine« menja tudi celotna valjčna miza pred t. i. slab škargami. Obstoječo mizo bo nadomestila nova, ki bo imela širše valjčnice.

Čas remonta bomo izrabili tudi za izdelavo temeljev novih naprav za transportno linijo za DPL s poudarkom na temeljih, ki posegajo v obstoječe naprave. Najbolj zahtevni del bodo temelji novega ravnalnega stroja. Z lokacije novih temeljev bo treba demontirati celotni rezalnik za plošče debele pločevine s pripadajočo operatersko kabino in celotno odvozno valjčno mizo za sekatorjem. Po izdelavi temeljev ravnalnega stroja bo treba rezalnik postaviti nazaj, valjčno mizo pa namestiti na kovinski most čez novo izdelano temeljno luknjo ravnalnega stroja.

Remont bo torej poln izzivov, s katerimi se bomo morali spopasti, da bo valjarna v čim boljšem stanju in da se pripravimo na valjanje širših slabov ter izvedemo predpriprave za nove projekte.

*Branko Polanc, dipl. inž. strojništva,
vodja vzdrževanja vroče valjarne*

Generalnemu remontu bosta svoje aktivnosti prilagodila tudi marketing in prodaja Acronija

Monika Štojs, univ. dipl. ekon., direktorica marketinga v skupini SIJ – Slovenska industrija jekla

Nove naložbe, povezane z remontom v jeklarni, bodo omogočile, da bomo kupcem sposobni ponuditi kakovostnejše izdelke, kar je z vidika prodaje vsekakor zelo pomembno. Zaustavitev v aprilu, maju in juniju sicer pomeni določene težave, saj so to običajno meseci, ko je povpraševanje najmočnejše, zato smo se na organizacijo proizvodnega procesa v času ustavitve intenzivno pripravljali že več mesecev. Prvotno je bilo načrtovano, da se proizvodnja finalnih proizvodov zaradi naložbe ne zmanjša, kar bi dosegli z dokupom slabov.

Vmes pa je udarila kriza, zaradi česar smo naše načrte stalno prilagajali. Dokup slabov ni bil potreben, saj smo z lastno proizvodnjo uspeli ustvariti dovolj zaloge za tedne, ko jeklarna ne bo obratovala, ker se je obseg naročil skrčil. Naložba bo zaključena tik pred poletnimi meseci, ko je obseg naročil zaradi dopustov že tradicionalno manjši kot običajno.

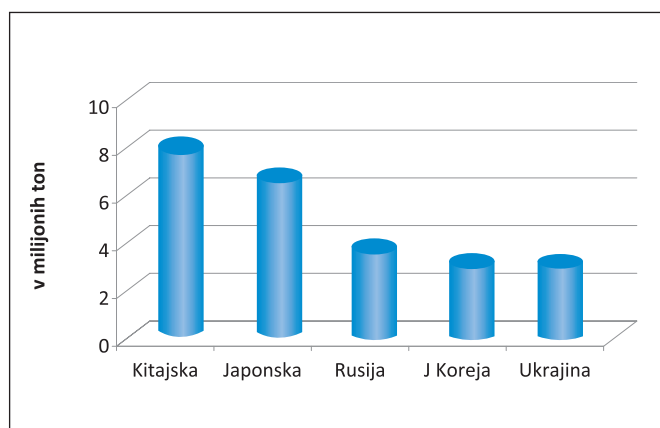
Prodaja je v zadnjih mesecih močno povečala svoje aktivnosti na trgu, zato že čutimo povečan dotok naročil predvsem pri določenih izdelkih, med katerimi je tudi naš vodilni proizvod – debela nerjavna pločevina. Zato smo predvsem glede jesenskih mesecev optimistični, vsekakor pa se je treba zavedati, da bo v naslednjih letih ponudba močno presejala povpraševanje, zato bodo uspešni le tisti proizvajalci, ki bodo dosegali odlično kakovost in imeli nizke stroške ter bodo tako zagotavljali najvišjo vrednost svojim kupcem.

*Monika Štojs, univ. dipl. ekon.,
direktorica marketinga v skupini SIJ – Slovenska industrija jekla*
Foto: arhiv Acronija

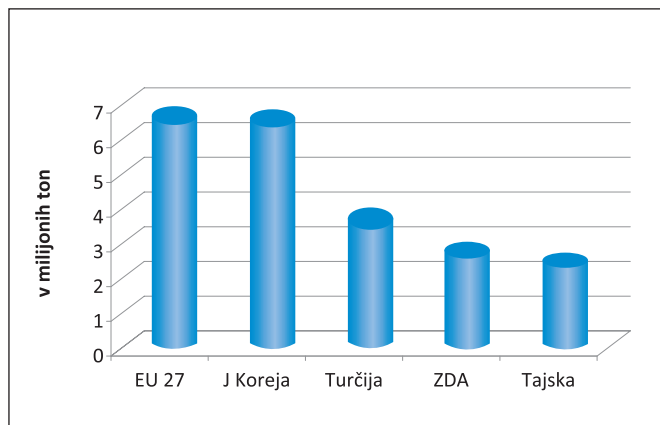
Toplo valjani trakovi

Toplo valjani trak je eden od količinsko najpomembnejših jeklenih izdelkov, tako glede proizvodnje kot glede trgovanja. Velik del toplo valjanih trakov sploh ne pride na trg, ampak ga proizvajalci uporabijo za nadaljnjo predelavo v hladno valjani trak. Še vedno pa je količina tega izdelka na trgu ogromna. Samo mednarodna trgovina, ki ne vključuje niti domače prodaje niti prodaje znotraj EU, običajno presega 40 milijonov ton letno.

Največje izvoznice toplo valjanega traku v letu 2008

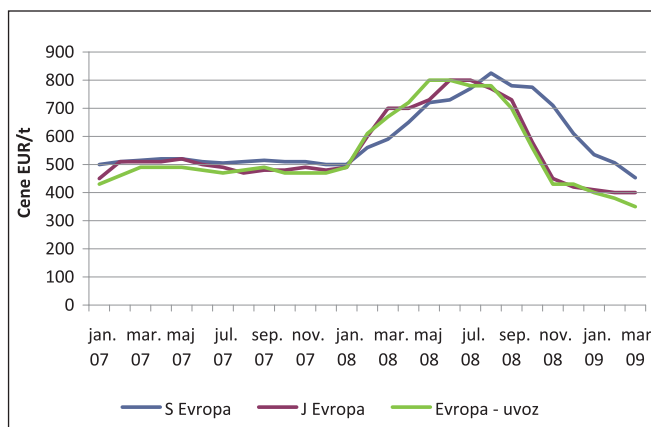
Največja izvoznica toplo valjanega traku je Kitajska, ki je leta 2008 izvozila 8,1 milijona ton tega izdelka. Med njene najpomembnejše kupce sodita J Koreja in EU. J Koreja je tudi glavna destinacija japonskega izvoza. Kljub temu pa tudi J Koreja sama sodi med najpomembnejše izvoznice tega izdelka, v glavnem na Japonsko in v ZDA. Glavna trga za Ukrajino in Rusijo pa sta EU in Turčija.

Največje uvoznice toplo valjanega traku v letu 2008

EU je bila leta 2008 največja uvoznica toplo valjanega traku. Največ ga je uvozila iz Kitajske (30 %), sledi Rusija (16 %), velik delež pa prispevajo tudi Egipt (10 %), Indija (8 %) in Srbija (6 %).

Kako se bodo ti tradicionalni trgovinski tokovi spremenili v letu 2009, je težko napovedati. Kar je jasno, je to, da se tržna situacija ne razlikuje od tržnih razmer pri pravzaprav vseh drugih jeklenih proizvodih. Po tretjem kvartalu 2008 so količine in tudi cene strmoglavile. Količina prodaje je vsaj 50 % nižja od količine v prvem kvartalu 2008, v primerjavi z vrhuncem, ki je bil dosežen v tretjem kvartalu 2008, pa je nižja celo za 70 %.

Gibanje cen toplo valjanega traku

Cenovno je bil vrh dosežen v tretjem četrtletju 2008, ko je cena presegla 800 EUR/t. Danes pa so cene v Evropi že med 340 in 400 EUR/t. Po informacijah nekaterih trgovcev je mogoče omejeno količino toplo valjanega traku dobiti tudi po ceni, ki je nižja od 300 EUR/t. Čeprav tako nizke cene olajšajo financiranje, pa je trenutno dodatna ovira za večji obseg prodaje tudi razpoložljivost zavarovanj.

Kupci kupujejo manjše količine, kot je bilo to običajno prej, in samo tisto, kar res potrebujejo, pa še to po možnosti čim kasneje. Zaradi pomanjkanja naročil so se skrajšali dobavni roki, vendar so še vedno 4–5 tednov, saj prav zaradi manjših in bolj raznolikih naročil proizvajalci težje zagotavljajo krajše dobavne roke.

Strokovnjaki ocenjujejo, da je dno doseženo, in da se bodo cene umirile. Vendar pa so kupci v zadnjih mesecih izgubili ogromno denarja, zato bodo zelo previdni pred ponovnim vstopom na trg. Najprej naj bi se okrevanje poznalo v ZDA, kjer bi do preobrata lahko prišlo že v drugem četrtletju. Evropa pa bo sledila nekoliko kasneje.

Vir: SBB Insight

Monika Štojs, univ. dipl. ekon.,
direktorica marketinga,
SIJ – Slovenska industrija jekla

IMH–novičke

Serijska proizvodnja

V podjetju Krontif-Centr je stekla serijska proizvodnja naprav za uravnoteženje za družbo John Deere. Pogodbo o sodelovanju so z ameriško družbo John Deere, eno izmed največjih proizvajalk kmetijske mehanizacije na svetu, podpisali že lani. Krontif-Centr bo dele ulival za bližnjo tovarno, kjer Američani proizvajajo svoje izdelke. Prvo pošiljko, 4000 naprav za uravnoteženje, bodo dobavili še aprila.

Generalni remont livne naprave št. 6

V podjetju Tulačermet so uspešno končali generalni remont livne naprave št. 6. Med remontom, ki je trajal 57 dni, so zamenjali valjni transporter in valje, mehanizme reduktorja za pogone valjčnih transporterjev in dvigala, kovinsko

konstrukcijo hale za izliv grodlja in livne mize. Dela so izvajali delavci obrata za generalne remonte. V obratu za vzdrževanje so pregledali reduktorje za pogone valjčnih transporterjev in dvigala ter izdelali forme valjčnih transporterjev in izvlačevalnik. Pregledali so tudi mehanske dele livne naprave. Delavci obrata za električno vzdrževanje so obnovili električno opremo livne naprave št. 6, obrat za energetska vzdrževanje pa je poskrbel za zamenjavo cevi za podajanje tekočega grodlja na valjčnih transporterjih in platformah za transport grodlja ter za obnovo rezervoarjev naprav za nabrizgavanje. Po oceni Tulačermetovih strokovnjakov se bosta zaradi generalnega remonta livne naprave povečali tako zanesljivost kot tudi zmogljivost agregata. Tako obsežen remont livne naprave št. 6 so nazadnje izvedli leta 2003. Sedaj sledi 70-dnevni

Utrinek iz Tulačermeta, enega vodilnih podjetij ruske metalurgije

Krontif-Centr je eno najstarejših metalurških podjetij v Rusiji, saj prvi začetki proizvodnje segajo že v daljno leto 1738. Takrat so proizvajali izdelke za dom in za široko uporabo. Proti koncu 19. stoletja so v tovarni imeli dva plavža in so ulivali železne dele za parnike. V drugi polovici 20. stoletja so uvedli kokilno litje, kar je korenito spremenilo tehnologijo in povečalo storilnost dela.

remont livne naprave št. 1, ki bo po načrtih ustavljena ta mesec. Obnovili bodo mizo jermenice dvigala in pri tem v celoti zamenjali mehanizem, povezovalne stebre strehe in stebre hale za izliv grodlja. V letu 2009 v Tulačermetu načrtujejo še generalna remonta livnih naprav št. 3 in 5.

Vir: <http://www.metholding.ru>

Foto: arhiv IMH

Prodaja

Prodaja je ena osnovnih in najpomembnejših funkcij v podjetju. Kot piše v različnih strokovnih knjigah, je ključna naloga prodaje, da pripravi kupca do nakupne odločitve in poskrbi, da jo bo ponavljal. Prodajniki so v večini podjetij prvi in edini, ki se s kupcem dejansko srečajo in z njim komunicirajo. Sodelujejo z drugimi oddelki v podjetju in koordinirajo ter obveščajo kupce o njihovih naročilih. Od prodajnikov se pričakuje, da pridobijo čim več naročil, poskrbijo (koordinirajo), da so izdelki v zastavljenem roku kakovostno izdelani in odpremljeni, ter zagotovijo plačilo. In seveda mnogo več. Kot je v svoji predstavitvi napisala prodajna menedžerka Tina Tominc iz Metala Ravne, je »delo v prodaji zelo dinamično, pestro, zanimivo in seveda nadvse odgovorno. To ni služba za osem ur. Pogosto je treba nujno delo opraviti po

uradnem delovnem času, se sestati s kupci na poslovnem kosilu, večerji. Pravijo, da 'posle delajo ljudje'. To še kako drži, saj so pristni in pošteni odnosi s kupci zelo pomembni in velikokrat odločajo o tem, pri katerem proizvajalcu bodo kupci naročili blago. Tako lahko sklenem, da je delo v prodaji pravzaprav način življenja, ki mu moraš pogosto podrediti svoje osebno življenje.« Naše prodajne menedžerje/vodje prodajnih programov oziroma področij vam zaradi obsežnosti predstavljamo v dveh delih, torej v dveh številkah časopisa. V tej številki predstavljamo prodajnike Acronija in Metala Ravne, v naslednji pa še iz drugih naših podjetij.

Vesna Pevec Matijević

ACRONI

ACRONI

Prodaja v Acroniju je razdeljena na štiri področja: programe nerjavnih, specialnih in elektro jekel ter prodajno logistiko.

Boštjan Blažič, dipl. ekon., vodja prodajnega programa nerjavne pločevine

V Acroniju sem se zaposlil leta 1998 kot pripravnik na nabavnem oddelku. Po letu in pol pridobivanja izkušenj sem se pridružil prodaji, in sicer kot komercialist prodaje nerjavne pločevine. Z letom 2008 sem prevzel vodenje tega prodajnega programa. Trgovanje z nerjavno pločevino ima svojo specifičnost. Cenovna nihanja so zelo velika. Poleg potrebe trga je treba pazljivo spremljati gibanje surovin, kot so nikelj, krom in molibden, tako da je hitra odzivnost na spremembe tržnih gibanj ključnega pomena. Cilji podjetja glede nerjavne pločevine so zelo smeli in upam oziroma prepričan sem, da nam jih bo skupaj z ekipo komercialistov uspelo izpolniti.

ka zunanje trgovine. V naslednjih letih sem opravljala delo komercialistke na oddelku specialnih jekel in dokončala študij na Upravni fakulteti. V začetku leta 2008 mi je bilo zaupano delovno mesto vodje prodajnega oddelka specialnih, konstrukcijskih jekel ter hladno oblikovanih profilov, ki v povprečju proda več kot polovico proizvodov podjetja, kar mi je bilo in mi je še vedno nov izziv.

V tej, upam, da vsem znani, krizni tržni situaciji se vsakodnevno, s svojim novim prodajnim oddelkom omenjenega programa ubadam s pridobivanjem naročil, ki naj bi bila čim bolj optimalna glede na našo proizvodnjo in cenovno tržno politiko, in sicer za zagotavljanje zastavljenih ciljev organizacije. Ni pa naša edina naloga pridobitev naročil, le-te je treba izpolniti v zastavljenem roku, seveda v zahtevani kvaliteti, odpremiti, zagotoviti plačilo, ustrezno reagirati ob reklamacijah, za kar pa je potrebno usklajeno sodelovanje z vsemi oddelki v Acroniju, kot so oddelek prodajne logistike, tehnične kontrole, raziskovalni oddelek ... Ne pozabimo na proizvodnjo, ki zagotavlja kakovostne izdelke, naš nabavni oddelek, ki je tako rekoč "izhodišče prodaje", in tesno sodelovanje z marketinškim oddelkom, v smislu odkrivanja novih rentabilnih trgov. Skratka, en sam velik, usklajen tim vseh udeleženi je pogoj za jutrišnji obstoj!

Sandra Jamar, dipl. upr. org., vodja prodajnega oddelka specialnih, konstrukcijskih jekel ter hladno oblikovanih profilov

Po končani tehnični metalurški šoli sem, kot štipendistka, leta 1992 dobila zaposlitev na delovnem mestu referentke oddel-

Mag. Tanja Košir, univ. dipl. ekon., vodja prodajnega programa elektro pločevine

Leta 1998 sem se kot štipendistka zaposlila na oddelku Nabava, kjer sem kot nabavna menedžerka za strateške

surovine delala lepih šest let. Leta 2004 sem ob delu magistrirala z delom Politika nabavnega marketinga v jeklarški industriji, obenem pa sem nadaljevala svojo poklicno pot na prodajnem oddelku, kot prodajna menedžerka za elektropločevino.

Elektropločevina predstavlja približno 33 odstotkov celotne količinske prodaje Acronija, vrednostno pa okoli 25 odstotkov. Za leto 2009 načrtujemo prodajo 80.000 ton končnih proizvodov.

Zastavljeni cilji za tekoče leto so: doseči količinsko prodajo na načrtovanem nivoju s povečevanjem deleža boljših kvalitet; biti prisotni v vseh glavnih panogah, ki porabljajo našo pločevino – pri proizvajalcih lamel, elektromotorjev, kompresorjev in dušilk, vendar zmanjšati delež proizvajalcev lamel v skupni strukturi prodaje; pri elmag pločevini opredeliti nekaj potencialnih pomembnih kupcev s ciljem zagotavljanja stabilno prodajo in zmanjšati odvisnost od velikih kupcev ter ohranjati direktno prodajo končnim porabnikom in poskrbeti, da slovensko tržišče ostane strateški trg.

Lahko rečem, da smo že veliko dosegli, vendar je treba narediti in doseči še veliko več. Zastavljeni cilji in težka gospodarska situacija od našega oddelka zahtevajo veliko energije in fleksibilnosti, vendar svoje delo ob pomoči sodelavk še vedno z veseljem opravljam.

Igor Vajs, ekon., vodja prodajne logistike

Februarja leta 1974 sem se po končanem šolanju zaposlil v Železarni Jesenice v prodajnem oddelku in v preteklih petintridesetih letih vodil in opravljal najrazličnejše naloge s področja prodaje in marketinga, trenutno področje, ki ga pokrivam, je prodajna logistika.

S sodelavci v oddelku sodelujemo pri programiranju proizvodnje, sledimo gibanju blaga v času izdelave, obveščamo kupce o stanjih gotovega blaga na skladiščih, kompletiramo odpreme in organiziramo odvoz blaga kupcem ter skrbimo za sprotno izdelavo potrebne prodajne dokumentacije.

Vedno, v trenutni situaciji pa še posebej, sta pri našem delu pomembna pozitiven pristop k reševanju vsakodnevne problematike in pozitivna komunikacija s kupci nasploh.

METAL RAVNE

Prodaja v Metalu Ravne je organizirana po geografskih področjih.

Milan Gradišnik, univ. dipl. inž. metal. in mater., prodajni menedžer

Kot diplomirani inženir metalurgije sem se v začetku leta 1992 zaposlil v takratni Železarni Ravne, obratu Kovačnica, kjer sem po opravljenem pripravništvu prevzel vodenje krčilnice in kasneje vodenje oddelka Priprava dela Kovačnice.

Po petih letih dela v Kovačnici sem se odločil, da bi svoje znanje iz metalurgije in kovaštva nadgradil še s komercialnim področjem prodaje. Tako sem začel delati v na novo ustanovljenem Steel centru, ki je nastal iz nekdanje malo-prodaje in je bil namenjen prodaji majhnih količin jekel za slovenske kupce. Ker pa se je kmalu po tem pojavila potreba po prodajalcih na izvoznem oddelku, sem zaradi pozna-

vanja jezikov začel prodajati na razvijajočih se trgih v Italiji, Franciji, Španiji in tudi v bolj eksotičnih državah, kot so Indija, Izrael, Iran in druge.

Delo prodajnega menedžerja opravljam že deset let in v tem času sem doživel tako obdobja manjših kratkotrajnih recesij, v zadnjih štirih letih obdobje močne konjunktore, konec lanskega leta in letos pa nepričakovano globalno svetovno recesijo, ki se je močno dotaknila tudi jeklarstva.

To krizno obdobje pomeni za vsa podjetja in zaposlene pri nas in v svetu novo nepoznano situacijo, v kateri je treba reagirati hitro in preudarno. Posebno čutimo pritisk globalne recesije prodajalci, saj smo pri vsakodnevem »lovu« za naročili soočeni z zmanjšanjem povpraševanja, s pomanjkanjem financ, še povečano konkurenco in povečanim tveganjem poslovanja.

Začetkov konca krize še ni na vidiku, zato živimo v obdobju, ko je vloga prodaje ena najpomembnejših funkcij vsakega podjetja in zaradi tega zahteva veliko odločnosti, nove prijeme in vso podporo vseh zaposlenih. Ker danes še posebej velja pravilo, da je lažje narediti kot prodati, je delo prodajalca še poseben izziv, ki pa zahteva vztrajnega, odločnega in velikokrat iznajdljivega človeka.

Tina Tominc, univ. dipl. ekon., prodajna menedžerka

Moja prva zaposlitev je bila v takratnem Gorenju MGA v Nazarjah leta 1990. Bila sem namreč štipendistka Gorenja. Tam sem opravila pripravništvo in bila skupno zaposlena dve leti. Delala sem na uvozu. Potem me je življenjska pot zanesla na Koroško in sem začela iskati službo bližje novemu domu. Prijavila sem se na razpis za delovno mesto v prodaji, ki ga je objavila takratna Železarna Ravne in sem bila sprejeta. Aprila 1992 sem začela delati na izvozu. Izvozni oddelek se je takrat pravzaprav šele rojeval, pred vojno se je namreč več kot 80 odstotkov izdelkov prodalo v države bivše Jugoslavije. Zaradi vojne pa smo bili prisiljeni poiskati nova tržišča. Z osvajanjem novih trgov se je širil tudi obseg dela. Najprej smo imeli delo razdeljeno po kupcih, kasneje pa se nam je zdelo bolj racionalno, da je bil prodajnik odgovoren za tržišče določene države ali več držav, pač odvisno od obsega dela. Tako sem leta 2004 postala vodja področja za prodajo izdelkov Metala v Nemčijo, Skandinavijo, Beneluks in Švico. Tržišče se je med konjunkturo močno širilo in je postalo neobvladljivo za enega prodajnika, zato sem leta 2008 »oddala« Skandinavijo in Beneluks.

Sedaj sem torej zadolžena za prodajo Metalovih izdelkov v Nemčijo in Švico. Nemčija je za Metal Ravne vsekakor eno izmed pomembnejših tržišč, saj vrednostno predstavlja največji delež prodaje. Letna poraba orodnega jekla (ki je jedrni program Metala Ravne) na nemškem trgu je približno 200.000 ton, kar znaša okoli 15 odstotkov svetovne porabe. Zanimiv pa je podatek, da nemški proizvajalci izdelajo približno 30 odstotkov svetovne porabe orodnih jekel. Torej je poraba na nemškem trgu pravzaprav dvakratno pokrita z lastno proizvodnjo. Tako je nemško tržišče zelo dinamično tržišče, kjer se z jeklom veliko trguje, vsi svetovni proizvajalci želijo na tem trgu doseči čim večji delež, nemški proizvajalci pa veliko izvozijo. Seveda je močan pritisk na cene in je raven cen najnižja v Evropi. Na drugi strani je Švica manjše tržišče, poraba orodnega jekla znaša le dobrih 5.000 ton. Švica nima lastnega proizvajalca orodnih jekel, so pa tu »usidrani« priznani proizvajalci, predvsem Böhler Uddeholm. Kupci so zelo senzibilni, neradi se odločajo za menjavo dobaviteljev. Dobava v skladu s potrjenim terminom »je zakon«. Nivo cen je zaradi manjšega pritiska nekoliko višji kot v Nemčiji.

Pri mojem delu mi pomagajo trije sodelavci. Skupaj sestavljamo usklajen tim, v katerem vsak pozna svoje zadolžitve. Sama sem dnevno v stikih s kupci (osebno, telefonsko, po elektronski pošti ..), moji sodelavci pa poskrbijo, da kupci pravočasno dobijo ponudbe, informacije o dosega-

nju rokov, potrdila naročil in ne nazadnje poskrbijo, da se material do kupcev tudi odpremi. Tako nam skupno uspe na mesec pripeljati v hišo za nekaj milijonov EUR naročil. Poskrbimo, da se naročeni material pravočasno odpremi in seveda poskrbimo tudi za realizacijo plačila. Glede na trenutno gospodarsko situacijo pospešeno iščemo nove potencialne kupce in poskušamo čim bolj uspešno tržiti naše nove proizvode, ki smo jih sposobni izdelovati, saj smo v zadnjih treh letih veliko vlagali.

Delo v prodaji je zelo dinamično, pestro, zanimivo in seveda nadvse odgovorno. To ni služba za osem ur. Pogosto je treba nujno delo opraviti po uradnem delovnem času, se sestati s kupci na poslovnem kosilu, večerji. Pravijo, da »posle delajo ljudje«. To še kako drži, saj so pristni in pošteni odnosi s kupci zelo pomembni in velikokrat odločajo o tem, pri katerem proizvajalcu bodo kupci naročili blago. Tako lahko sklenem, da je delo v prodaji pravzaprav način življenja, ki mu moraš pogosto podrediti svoje osebno življenje.

Olga Močilnik, univ. dipl. ekon., prodajna menedžerka

V Železarni Ravne sem se zaposlila kot univerzitetna diplomirana ekonomistka po končanem študiju na Ekonomski fakulteti v Ljubljani leta 1988, in sicer kot pripravnica v računovodskem nadzoru investicij, TOZD PII. Po prestrukturiranju Železarne Ravne sem začela delati leta 1991 v izvoznem oddelku Metala, kjer smo po zmanjšanju prodaje na jugoslovanskem trgu začeli prodajati jekla na druga evropska tržišča, kjer še nismo bili prisotni. Zadolžena sem bila za Italijo, Francijo, Španijo, kupca iz Nemčije ter nadomeščanje storitev za nemški in avstrijski trg, odgovorna sem bila še za prodajo na avstrijskem trgu preko Luenne. Po letu 1998 sem kot vodja področja pokrivala trge jugovzhodne Evrope, ki smo jih razvijali skupaj s podjetjem Kovintrade Celje, Avstrijo preko naše Luenne in kupce jugovzhodne Azije ter Turčijo. Sedaj skrbim kot prodajna menedžerka za prodajo na istih trgih, razen Madžarske.

Delo na prodaji je zelo razgibano, vsak dan se srečujemo z novimi izzivi in se prilagajamo trenutnim tržnim razmeram. Moje glavne naloge so pridobivanje novih naročil, obiski kupcev na posameznih trgih, sprejemanje kupcev v podjetju, koordinacija obiskov, določanje prodajnih pogojev ob novih ponudbah, priprava cenikov za posamezne trge oziroma kupce, usklajevanje naročil, vključevanje ob reklamacijah, spremljanje in uresničevanje načrtov, skrb za čim manjšo zalogo gotovih izdelkov, plačila, udeležba

na sejmih – Nemčija, Češka, Poljska, Turčija in Slovaška. Glavna naloga je seveda pravočasna zagotovitev naročil za proizvodnjo za posamezne obrate, usklajevanje in koordinacija do uskladitve zahtev naročnika z našimi možnostmi ter ob prodaji/izvozu skrb za pravilno dokumentacijo in zagotovitev ustreznih potrdil o izvozu blaga/prodaji blaga ter izvajanje sprememb ob novostih na področju carinske in davčne zakonodaje.

V spremenjenih tržnih razmerah, ki smo jim priča sedaj, je potrebno veliko aktivnosti na prodajnem področju, zato se v oddelku še posebej razveselimo vsakega novega naročila, ponudbe pa pošiljamo v zelo hitrem času. Cene izdelkov se gibljejo ustrezno glede na cene surovin, veliko kupcev ima velike zaloge materiala po višjih cenah, zato se nenehno prilagajamo aktualnim tržnim razmeram in skušamo obdržati stare kupce ter si prizadevamo za pridobitev novih potencialnih kupcev, poleg starih izdelkov skušamo prodajati nove – skupaj z našim razvojnim oddelkom in ob pomoči razvojnih inženirjev. Tveganja, ki smo jim izpostavljeni na mednarodnih trgih, so velika, zato je potrebna še posebna koordinacija, da bi bila prodaja na čim višjem nivoju, naši kupci pa zadovoljni s kakovostjo in z drugimi prodajnimi pogoji.

**Jelka Čepin, dipl. ekon.,
prodajna menedžerka**

V bivši Železarni Ravne sem se zaposlila leta 1987, od leta 1995 delam na prodajnem oddelku. Na prodaji sem začela svojo kariero kot prodajna referentka, nadaljevala kot komercialistka in po končanem študiju opravljam delo prodajne menedžerke.

Študirala sem ob delu, kar je bila velikokrat prednost, saj sem marsikatero snov zaradi prakse lažje in hitreje razumela, kot bi jo sicer, bilo pa je velikokrat zelo naporno, saj sem se po službi z avtobusom vozila v Celje ali Maribor na predavanja in izpite.

Moje področje dela pokriva trge Amerike, Anglije, Skandinavije, držav Beneluksa in Madžarske.

Delo na prodaji je zelo dinamično in raznoliko. Lahko bi rekla, da ga pravzaprav ni mogoče načrtovati, saj se vedno pojavljajo nove situacije, ki jih je treba hitro rešiti in prilagajati potek dela zahtevam kupcev. Prodajni menedžerji moramo biti sposobni hitrega reagiranja in odločanja.

Trenutna situacija na trgu je za prodajne menedžerje zelo stresna. Kljub velikim naporom, da bi zapolnili proizvodne zmogljivosti, nam to ne uspeva, kot bi želeli. Čeprav ka-

kšnega občutnega izboljšanja situacije na trgu v kratkem ne moremo pričakovati, pa sem prepričana, da bomo s svojim znanjem in tradicijo ter z močno voljo vseh zaposlenih preživeli tudi te hude čase in ponovno lažje zadihali, ko se stvari normalizirajo.

**Irena Jež, univ. dipl. ekon.,
prodajna menedžerka**

V Metalu Ravne pokriva domači trg in trge nekdanje Jugoslavije. Spoštovali smo njeno željo, da se ne predstavi.

**Andreja Krajnc, dipl. ekon.,
prodajna menedžerka**

V Metalu Ravne sem se zaposlila leta 1989 po končanem študiju na takratni Visoki ekonomsko-komercialni šoli Maribor. Po končanem pripravništvu sem delo nadaljevala kot komercialistka pri prodaji naših jekel na ameriškem, skandinavskem in madžarskem trgu ter trgih Azije. Po diplomu na visokošolskem študiju zunanje trgovine na ljubljanski Ekonomski fakulteti sem od leta 1999 do leta 2004 delala v oddelku Marketing, kjer sem pripravljala prodajne načrte, tržne in prodajne analize, propagandni material in sejemске nastope. Od leta 2005 delam v oddelku Prodaja kot prodajna menedžerka. Delam na področju predelave dostavljenega materiala in drugih storitev, pri zavarovanju plačil, kot so zavarovanja pri Slovenski izvozni družbi in ostala zavarovanja – dokumentarni akreditivi, bančne garancije, dokumentarni inkaso, iskanje in preverjanje bonitet kupcev, dobaviteljev, konkurence, ter izračunavam in vnašam legirne dodatke ter dodatke za jekleni odpadke v naš sistem. Spremljam davčno in carinsko zakonodajo ter o tem obveščam prodajne in nabavne menedžerje in v skladu z zakonodajo dopolnjujem in spreminjam naš sistem.

Letos sem dopolnila 20 leta dela v prodaji in marketingu, vendar mi je opravljanje tega dela v zadovoljstvo, prav tako mi je velik izziv, saj opravljam zelo različna, vendar med seboj močno povezana dela.

Tržne razmere se spreminjajo. Vsak dan prinaša nove priložnosti in nevarnosti, na katere moramo biti še posebej pozorni v času nestabilnih razmer na trgu.

Podatke zbrala: Vesna Pevce Matijević

Trend in cilji razvoja neorientirane elektropločevine v Acroniju

Mag. Miran Pirnat, univ. dipl. inž. metal., raziskovalec za elektropločevine:

Razvoj elektropločevine z izgubami 2,35 W/kg se bo nadaljeval v smeri zagotavljanja ustrezne čistoče jekla ob istočasni optimizaciji tehnologije razogljčenja.

Elektropločevino delimo v orientirano in neorientirano. Orientirano elektropločevino se vgrajuje v glavnem v transformatorje, medtem ko je neorientirana namenjena za generatorje in električne stroje ter tudi manjše transformatorje. Elektropločevine so standardizirane na podlagi vatnih izgub, ki nam povedo, koliko energije se izgubi na enoto mase pločevine zaradi izmeničnega magnetenja. Najmanjše magnetne izgube ima orientirana elektropločevina, saj so zrna usmerjena – orientirana v smereh, ki zagotavljajo najmanjši upor proti magnetenju. Za neorientirano elektropločevino, ki je v električnih napravah v obliki lamel, pa je značilno, da se usmerjenost kristalnih zrn v določenih smereh približuje mehko magnetnim smerem, pri čemer pa je potrebna določena anizotropija izgub, predvsem za majhne motorje.

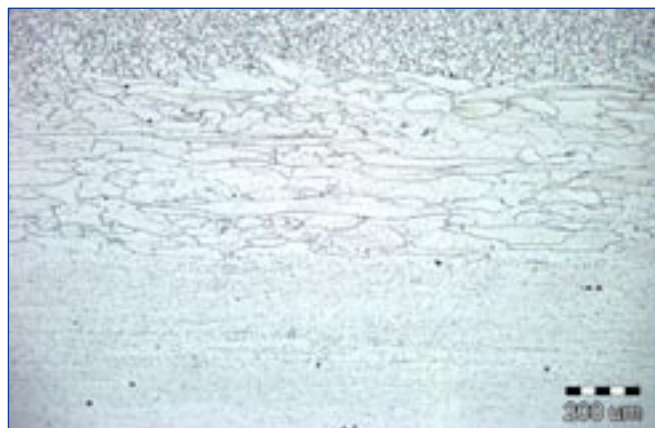
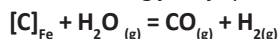
Slika 1: Feritna zrna ulite brame elektropločevine debeline 250 mm

Poraba električne energije je v svetu čedalje večja in zaradi omejenih energetskega virov, ki so na voljo za pridobivanje električne energije, sili proizvajalce električnih strojev in naprav, da pri prenosu električne energije nastane čim manj izgub. To pomeni, da so izmed vseh lastnosti elektropločevine najpomembnejše vatne izgube, ki so za vsako vrsto jekla posebej predpisane in so vrednosti 2,35 W/kg za najboljšo neorientirano elektropločevino M235-35A, kar je tudi cilj nadaljnjega razvoja neorientirane elektropločevine v Acroniju.

Neorientirana elektropločevina je poznana pod trgovskim imenom kot dinamo pločevina ter za njo obstoja standard SIST EN 10106: 2007; Hladno valjana neorientirana elektropločevina in trakovi. Standard ne predpisuje kemijske sestave, tako da jo vsak proizvajalec izdeluje glede na tehnološko opremljenost in znanje oziroma izkušnje. Najpomembnejši legirni element je vsekakor silicij, ki ga je kot legirnega elementa največ, sledi mu določen delež aluminija ter tudi ustrezen dodatek fosforja.

Izdelujemo gotovo in polgotovo elektropločevino, kar pomeni, da gotovo razogljčimo, polgotovo pa razogljčiči kupec. Debeline neorientirane elektropločevine so 0,35, 0,50 in 0,65 mm.

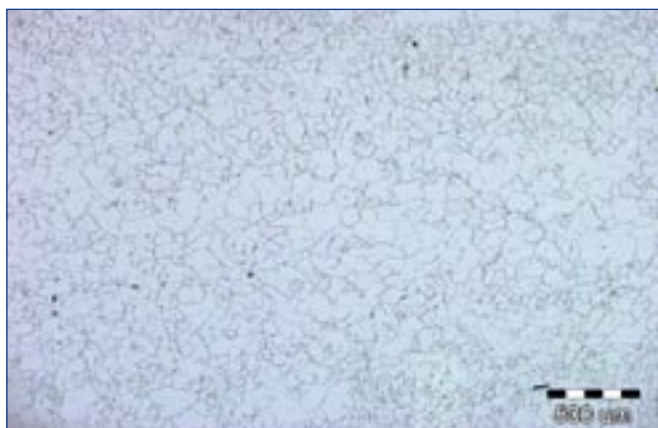
Izdelava neorientirane elektropločevine poteka tako, da se najprej izdelata talino ustrezne sestave in se dokončno s postopki ponovne metalurgije odstrani nečistoče. Jeklo se kontinuirno ulije in vroče valja. Pred hladnim valjanjem se toplo valjani trak očisti s postopkom luženja. Za vrste jekel z najmanjšimi vatnimi izgubami, to je M250-35A in M235-35A, pa je potrebno še visokotemperaturno žarjenje toplotno valjanega traku pri 800 °C, pri čemer se še dodatno izboljša predvsem deformirana mikrostruktura (Slika 3) oziroma orientacija zrn. Celotni postopek izdelave elektropločevine se zaključuje s postopkom razogljčenja in rekristalizacije v oksidativni plinski mešanici ob ustreznem razmerju H₂/H₂O in v temperaturnem območju med 850 in 1050 °C. Šele z razogljčenjem se vsebnost ogljika zmanjša na 20 ppm in s tem pridobi neorientirana elektropločevina zahtevane magnetne lastnosti. Razogljčenje poteka po naslednji enačbi:

Slika 2: Feritna zrna toplo valjanega traku elektropločevine debeline 2,3 mm

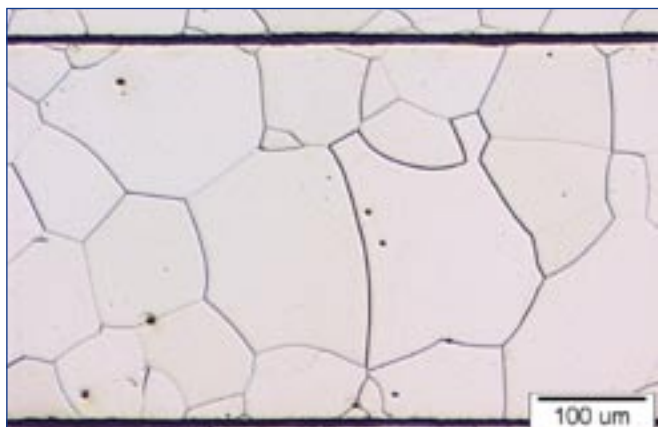
Znano je, da so vodne izgube neorientirane elektroplöčevine odvisne od več vplivnih faktorjev, kot so kemijska sestava jekla, legirni elementi, čistost jekla, mikrostrukture, velikosti zrn, vključkov, precipitativ, teksture, stanja površine in področja tik pod njo, kot sta oksidna plast in notranja oksidacija ter seveda debelina pločevine. Tehnološki proces izdelave

Slika 3: Feritna zrna žarjenega tople valjanega traku debeline 2,3 mm

Slika 4: Feritna zrna (vlakna) hladno valjanega traku debeline 0,35 mm

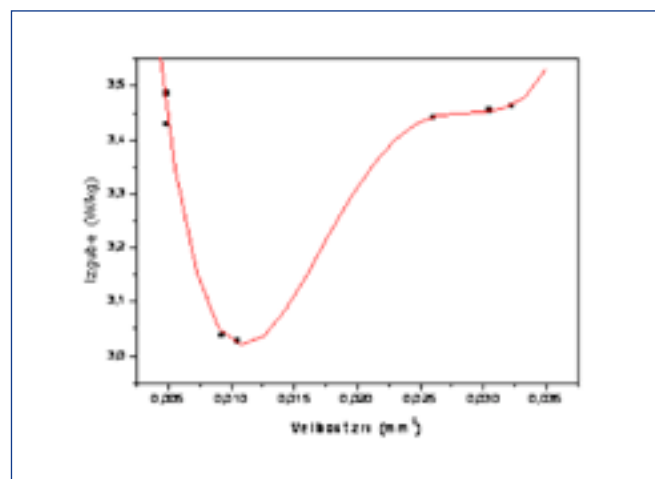

Slika 5: Feritna zrna neorientirane elektroplöčevine debeline 0,35 mm

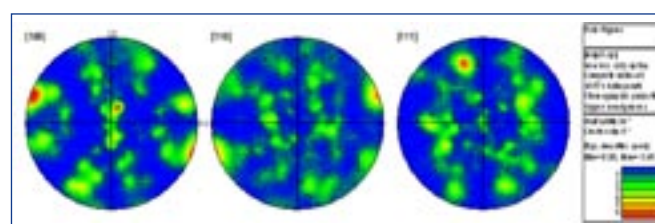
neorientirane elektroplöčevine z najmanjšimi vodnimi izgubami je zelo zahteven tudi s stališča mikrostrukture, saj, kot je razvidno iz slik od 1 do 5, se velikost in oblika zrn neorientirane elektroplöčevine zelo spreminjata. Po strjevanju nastane najprej lita struktura z velikimi in zelo dolgimi feritnimi zrni, ki je prikazana na Sliki 1, in se po vročem valjanju spremeni v deloma rekristalizirano (na robu) in deformirano feritna zrna valjanega traku, kot je prikazano na Sliki 2. Slika 3 prikazuje feritna zrna žarjenega tople valjanega traku, medtem ko so tako imenovana vlakna po hladnem valjanju prikazana na Sliki 4 in končna razogljivena ter rekristalizirana feritna zrna na Sliki 5. Končna velikost zrn naj bi bila čim večja, vendar pa zaradi vodnih izgub zopet ne prevelika, naj pa bi sledila značilni krivulji, ki jo prikazuje, pa še na njihovo orientiranost je treba paziti, saj je treba zagotoviti tako smer, da pri magnetenju nastaja čim manj upora. Smeri magnetenja v teksturi elektroplöčevine pa ugotavljamo s pomočjo elektronskega mikroskopa, metode EBSD (Electronic Backscatter Diffraction), kjer se delež teh smeri ustrezno obarva, kot to prikazuje Slika 7.

Razvoj gotovih elektroplöčevin z vodnimi izgubami pod 2,5 W/kg se je v Acroniju začel leta 2007 in se nadaljeval lani tudi s sodelovanjem z Institutom za kovinske materiale in tehnologije, kjer smo sledili usmeritvam ter ugotovitvam o zmanjšanju vodnih izgub z uporabo čistjšega vložka. To smo dosegli predvsem z uporabo ustreznega deleža surovega železa oziroma grodlja.

Mag. Miran Pirnat

Slika 6: Odvisnost velikosti zrn od vodnih izgub za neorientirano elektroplöčevino

Slika 7: Tekstura (Polove figure) neorientirane elektroplöčevine

Skupina Viator & Vektor – ponudnik celovite logistične storitve

Skupina Viator & Vektor ima 2.800 zaposlenih, preko povezanih družb in predstavništev je prisotna v desetih evropskih državah. Za cestne prevoze blaga uporablja 420 lastnih tovornih vozil, ki ustrezajo najvišjim ekološkim standardom. Zmožljivosti lastnega voznega parka dopolnjuje razvejana mreža evropskih podprevoznikov. V Sloveniji in tujini ima na voljo skoraj 160.000 m² skladiščnih površin, potniške in turistične prevoze zagotavlja s 350 avtobusi. Proizvodna dejavnost poteka na 26.000 m² proizvodnih površin v Sloveniji.

Skupina Viator & Vektor sodi po svojih poslovnih prihodkih, dobičku, izvozu in številu zaposlenih med največje poslovne skupine v Sloveniji, njeni dosežki jo uvrščajo na lestvico 25 slovenskih multinacionalk in med najbolj družbeno odgovorna podjetja.

Družbe v skupini Viator & Vektor

Podjetja v Sloveniji:

- Skupina Viator & Vektor, d. d.
- Viator & Vektor Logistika, d. o. o.
- Alpetour, Špedicija in transport, d. d.
- Viator & Vektor Storitve, d. o. o.
- Sistemska tehnika, d. o. o.
- Sistemska tehnika Armas, d. o. o.
- Tovarna vozil Maribor, d. o. o.
- ITAS – PTI, d. o. o.
- TT – TrgoTehna, d. o. o.
- Dumida Avto, d. o. o.
- Izletnik Celje, d. d.
- Integral, Avtobusni promet in turizem, Zagorje, d. o. o.
- Integral Stojna Kočevje, d. o. o.
- Koratur, Avtobusni promet in turizem, d. d.

Podjetja v tujini:

- Viator & Vektor Novi Sad, d. o. o.
- Viator & Vektor RO, d. o. o.
- Viator & Vektor Zagreb, d. o. o., Zagreb
- Viator & Vektor ČR, s. r. o., Praga
- Viator & Vektor HU, Kft., Budimpešta
- Viator & Vektor, d. o. o., Sarajevo
- Viator & Vektor, d. o. o., Skopje

Divizije skupine Viator & Vektor

1. Logistika

Skupina Viator & Vektor je z lastno mrežo logističnih storitev prisotna v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Srbiji, Makedoniji, na Češkem, v Romuniji, na Madžarskem in v Rusiji. Logistične storitve ponujajo v podjetjih: Viator & Vektor Logistika, d. o. o., Alpetour, Špedicija in transport, d. d., Viator & Vektor Novi Sad, d. o. o., Viator & Vektor RO, d. o. o., Viator & Vektor Zagreb, d. o. o., Viator & Vektor ČR, s. r. o., Viator & Vektor HU, Kft., Budimpešta, Viator & Vektor, d. o. o., Sarajevo in Viator & Vektor, d. o. o., Skopje.

2. Avtobusni prevozi

Izletnik Celje, Integral Zagorje, Integral Stojna Kočevje in Koratur s svojimi 350 avtobusi zagotavljajo turistične prevoze in prevoze na medkrajevnih in primestnih ter mestnih linijah. V turističnih agencijah ITA Izletnika Celje in Koratur organizirajo potovanja, izlete in strokovne ekskurzije.

3. Proizvodnja

Proizvodne dejavnosti skupine Viator & Vektor potekajo v hčerinskih družbah Sistemska tehnika, Sistemska tehnika Armas, Tovarna vozil Maribor in ITAS – PTI. Obsegajo civilno in vojaško proizvodnjo.

4. Zastopstva

Sedež družbe TT – TrgoTehna je v Ljubljani, in sicer v neposredni bližini najnovejšega sodobnega prodajno-servisnega centra za gospodarska vozila Iveco. Program družbe zajema zastopstvo znamk Iveco, specialnih vozil Iveco – Astra, vozil Scam ter lahkih dostavnih vozil Piaggio. Največji delež v realizaciji družbe ustvarja program gospodarskih vozil Iveco.

TT – TrgoTehna je namreč neposredni pogodbeni partner (zastopnik in uvoznik) tega uglednega svetovnega avtomobilskega koncerna. Povezana družba Dumida Avto, d. o. o., pa dopolnjuje program zastopstva z zastopstvom za osebna vozila Volvo in Peugeot.

Sistemska tehnika, d. o. o.

Družba Sistemska tehnika ima svoje korenine v skoraj 400-letni tradiciji izdelave, predelave in končne obdelave jekla v okolju železarstva in jeklarstva v Mežiški dolini. Skozi desetletja so nabirali bogate izkušnje, dognanja in znanja ter razvijali nove proizvode in vpeljevali nove tehnologije. V tem obdobju se je razvila predvsem proizvodnja metalurške in obrambne opreme, ki je zameetek današnje Sistemske tehnike. V zadnjem obdobju se je proizvodnja obrambne opreme, predvsem proizvodnja oklepnih kolesnih vozil in artilerijskih izdelkov, prekinila oziroma v določenih segmentih drastično zmanjšala, kar je zahtevalo prestrukturiranje proizvodnje in reorganiziranje poslovnih procesov. Medtem ko je bila Sistemska tehnika, d. o. o., v preteklosti popolnoma usmerjena v vojaško proizvodnjo, se danes uveljavlja kot prepoznavna proizvajalka metalurške in procesne opreme, njenih sestavnih delov ter volumsko in površinsko kaljenih valjev za hladno valjanje pločevin iz vseh vrst kovin.

Prodajna tržišča:

Vsi kontinenti, prevladujejo pa trgi EU, kjer podjetje dosega kar 85 odstotkov celotne prodaje.

Dejavnosti in proizvodni program:

- valji in valjčnice,
- sistemska in procesna oprema,
- komponente in rezervni deli,
- storitve toplotne obdelave,
- razvoj,
- storitve laboratorijev.

Sistemska tehnika Armas, d. o. o.

Desetletja izkušenj in pridobljene reference pri civilnih in vojaških izdelkih omogočajo družbi Sistemska tehnika Armas, d. o. o., nadaljevanje dolgoletne tradicije, v tesnem sodelovanju in izkoriščanju lokacijskih sinergij ter sinergij z družbo Sistemska tehnika, d. o. o.

Dejavnosti in proizvodni program:

- razvoj in proizvodnja kolesnih oklepnih vozil,
- razvoj in proizvodnja specialnih vozil,
- komponente in deli za artilerijska orožja in oklepna vozila,
- servis oklepnih in specialnih vozil,
- servis vojaške opreme.

Foto: arhiv Skupina Viator & Vektor, d. d.

Kadrovska gibanja v marcu

SIJ – Slovenska industrija jekla

Marca ni bilo kadrovskih sprememb.

ACRONI

Naš novi sodelavec je postal MARKO KUNŠIČ v Proizvodno-tehničnih službah.

V pokoj je odšel ASIM PAŠIČ iz Hladne predelave. Zahvaljujemo se za njegovo prizadevno delo in mu želimo vse najlepše.

Podjetje je zapustilo 11 delavcev.

Jubilanti

Za 35 let delovne dobe čestitamo ERIKI REPOVŽ iz Kadrovske službe.

Jubilanti s 30-letnim delovnim stažem so postali: SULEJMAN BEGIČ iz Jeklarne, FUAD MUJKANOVIČ iz Vroče valjarne, RISTO CVETKOV in MUHAMED MUJČIČ iz Hladne predelave ter SLO-BODAN ZEC iz Predelave debele pločevine. Čestitamo!

Za 20 let delovne dobe čestitamo MATEJU LUŽNIKU iz Jeklarne in METODU SMOLEJU iz Vroče valjarne.

Jubilantka z 10-letnim delovnim stažem je postala VIKTORIJA MARUŠIČ iz Jeklarne, jublantom z desetletje dolgim delovnim stažem pa so se pridružili UROŠ BURNIK iz Vroče valjarne ter ZORAN STEFANOV in SENAD DŽOMBIČ iz Predelave debele pločevine. Čestitamo!

Zaključek šolanja

Šolanje so uspešno zaključili naslednji sodelavci: MILORAD TOPIČ iz Tehničnih storitev in transporta, ki je pridobil naziv gradbeni tehnik, in DANIJEL MALKOČ ter ADEL HUSEINBAŠIČ iz Jeklarne, ki sta pridobila naziv strojni tehnik. Čestitamo!

METAL RAVNE

Na novo nismo zaposlili nobenega delavca.

V pokoj so odšli naslednji sodelavci: ŠTEFAN STRMŠEK in MARJAN SARJAŠ iz Jeklarskega programa, ALBIN JANOTA iz Kovaškega programa ter ANTON PŠENIČNIK iz Vzdrževanja. Zahvaljujemo se za njihovo prizadevno delo in jim želimo vse najlepše.

Podjetje je zapustilo 38 delavcev.

Jubilanti

Jubilanti s 30-letnim delovnim stažem so postali: ANTO MANDIČ iz Jeklarskega programa, ZORAN GOLOB in

MILAN VUKOVIČ iz Valjarskega programa, RADO ŠROT, MILAN KOZEL in PAVEL SMREČNIK iz Kovaškega programa. Jubilantka je bila tudi IVANKA PEČNIK iz CPP. Čestitamo! Za 20 let delovne dobe čestitamo ANDREJI KRAJNC iz Prodaje.

Za 10 let delovne dobe čestitamo JERNEJU NEŽMAHU iz Prodaje.

SERPA

Podjetje sta zapustila dva delavca.

ELEKTRODE JESENICE

Marca ni bilo kadrovskih sprememb.

Jubilanti

Za 30 let delovne dobe čestitamo SUZANI ANDRES iz Nabave ter ROBERTU MURU iz Oplaščevalnice.

NOŽI RAVNE

V pokoj je odšel VENČESLAV KUPLJEN iz Vzdrževanja. Zahvaljujemo se za njegovo prizadevno delo ter mu želimo vse najlepše!

SUZ

Marca ni bilo kadrovskih sprememb.

ZIP CENTER

Podjetje sta zapustila dva delavca.

Jubilanti

Jubilanti s 30-letnim delovnim stažem so postali: FRANC BANDOLO iz Storitvev – urejanja okolja ter OLGA FUŽIR in MARIJA SKITEK iz Storitvev – čistilnega servisa.

Vesna Pevec Matijević

Delavski zaupniki za varnost in zdravje pri delu v Metalu Ravne

V Metalu Ravne so od 17. do 20. marca potekale volitve za delavske zaupnike za varnost in zdravje pri delu. Od 1033 volilnih upravičencev jih je volilo 846 – volilna udeležba je bila 81,9-odstotna.

Na podlagi izida volitev so v družbi Metal Ravne imenovani za delavske zaupnike za varnost in zdravje pri delu:

Jeklarski program:

- Davorin ŠUMAH, roj. 27. 2. 1975

Valjarski program:

- Franjo JAUŠ, roj. 17. 3. 1972

Kovaški program:

- Janez SMODE, roj. 6. 5. 1962

Vzdrževanje:

- Tonček Hribernik, roj. 3. 11. 1972

Skupne službe:

- Rahela RODOŠEK STRAHOVNIK, roj. 4. 2. 1971

Volilna komisija

Foto: Berut Kogelnik

Vabimo

Počitnice v Moravskih toplicah

Sindikata družbe **ACRONI NEODVISNOST** tudi v letu **2009** ponuja bivanje v kampu Moravske toplice.

Cena 7-dnevnega bivanja v ogrevani počitniški prikolic, predelani v bungalov, je:

od januarja do sredine junija in od sredine septembra do decembra: **250,00 EUR**, od druge polovice junija do prve polovice septembra: **330,00 EUR**.

V ceno sta vključena neomejeno kopanje in uporaba savne za 4 osebe. Če je oseb več, so samoplačniki kopalne karte. Do starosti otrok do 4 let je kopalna karta brezplačna, od 4 do 10 let imajo 50-odstotni popust, od 10 do 14 let pa 30-odstotni popust.

Počitniška prikolica ima električno ogrevanje, TV, klimatsko napravo in opremljeno kuhinjo.

V kompleksu Terme 3000 v Moravskih toplicah je možnost kopanja v vseh letnih terminih.

Vodni kompleks obsega ogromno bazenov, toboganov, vodne in zračne masaže, gejzirje, slapove, vodno-zračne ležalnike, največja posebnost pa je 22-metrski stolp s toboganoma dolžine 170 in 140 metrov.

Prijavite se lahko po telefonu na številki 58 41 981 in 58 41 218.

Ob prijavi plačate akontacijo 50 EUR.

Prednost prijave imajo člani sindikata NEODVISNOST, ob nezasedenosti pa drugi zaposleni v družbah Acroni in SUZ ter upokojenci.

SINDIKAT DRUŽBE ACRONI NEODVISNOST-KNSS

Predsednik: Klemen Drobič

Foto: arhiv sindikata

Lansko neurje ni prizaneslo naši počitniški hišici v Moravskih toplicah. Poškodbe strehe so bile tako hude, da smo jih morali celotno zamenjati. Za projekt smo porabili 1300 EUR lastnih sredstev, delo so opravili naši člani prostovoljno. Dela smo se lotili štirje zagnanci in v enem tednu odstranili staro kritino – valovitke ter prekrili streho s tegolo (popravilo ogrodja, namestitve OSB-plošč, položitev sekundarne kritine in tegole, namestitve obrob).

Spraznili smo blagajno sindikata, utrujeni smo bili po opravljenem delu, a vseeno zelo zadovoljni, ker je naša hišica zopet pripravljena, da pod svojo streho sprejme utrujene, počitka in sprostitve potrebne počitnikarje.

Že 12. srečanje zaposlenih v kemijskih laboratorijih Metala Ravne

V petek, 27. marca, smo se že dvanajstič zapored srečali zaposleni iz kemijskih laboratorijev nekdanje Železarne Ravne. Zdaj nam je ime Kemija in smo del Kontrole in metalurškega razvoja v Metalu Ravne. Večer je minil ob obujanju spominov in pogovarjanju o tem, kar smo v času od prejšnjega srečanja doživeli. Družbo je pozdravil najstarejši med nami, gospod Franci Kamnik. Delo, dosežke in druga dogajanja preteklega leta je predstavila vodja Kemije. Seveda smo se tudi fotografirali. Sliko bomo uvrstili med spomine, povezane z delom in raznovrstnimi izzivi, ki jih pred zaposlene postavlja kemijska analitika. Med nami ostaja občutek pripadnosti skupini, ki je za ograjo železarne preživljala boljše in slabše čase. Vedno pa je bilo dovolj sodelovanja, znanja in energije, da je lahko ne samo sledila napredku v stroki, ampak ga tudi aktivno oblikovala.

*Olga Aplinc, univ. dipl. kem.,
vodja oddelka Kemija Metala Ravne*

Foto: arhiv Metala Ravne

JAZOO

Ustanovna člana sta klaviaturist Tomaž Pačnik (tudi vodja in menedžer skupine JAZOO, prav tako direktor zasebne glasbene šole GVIDO ter klaviaturist Malih bogov – spremljevalne skupine Vlada Kreslina) in saksofonist **Matjaž Mlakar** (sodeluje tudi z drugimi džezovskimi zasedbami, **zaposlen je v Nožih Ravne**). Katja Stare kot glavni inštrument uporablja flavto, ki jo tudi poučuje, a se v njenih prstih znajde tudi vedno več ostalih inštrumentov: saksofon in tolkala, pomemben del pa v glasbi zavzema njen vokal. Nejc Haberman igra električni bas in ureja spletne strani, Enos Kugler pa trdno drži ritem na bobnih, da se lahko ostali s harmonijami nezadržno sprehajajo po drugih dimenzijah.

JAZOO že od ustanovitve in po treh posnetih zgoščenkah vztraja v popolnoma svoji zvrsti, ki pa vseeno potuje in se razvija s časom. Prav zato jo označujejo za kulturno, edinstveno, izvirno in predvsem avtorsko etno-džez-fusion zasedbo, ki počasi podira meje običajnih glasbenih oblik.

Glasba, ki jo ustvarjajo, pa počasi prodira tudi na tuje. Tako je člane JAZOO že večkrat poneslo v Nemčijo, Avstrijo, Grčijo, Bosno in Hercegovino ter Češko, kjer so še konec leta 2008 imeli enotedensko turnejo.

Po velikih spremembah v glasbeni usmeritvi in zasedbi so lani maja nepričakovano izdali že tretji avtorski album DETACHED ter se takoj zatem odpravili v Grčijo na povabilo organizatorja znamenitega evropskega džezovskega festivala v Atenah in znova dokazali, da se lahko kosajo z največjimi imeni evropskega džeza.

Njihovo glasbo je težko opredeliti, saj člani izhajajo iz različnih vplivov, kar se čuti tudi v njihovih skladbah. Čeprav jih mnogo kritikov uvršča v džez, sami priznavajo, da jim je ljubši izraz »improvizirana glasba«, v kateri so poleg džeza vključeni tudi drugi elementi: etno, elektronika, fusion, ambiental in nu-džez. Predvsem v zadnjem času se čuti vpliv t. i. skandinavskega džeza, a z veliko kontrastov in dinamike.

Glasba je avtorska, polna presenečenj ter pretežno instrumentalna, saj skupina želi nadaljevati svojo prvotno usmeritev. Pojavlja se tudi vokal, a mu ostala glasbila ponavadi ne prepustijo vodilne vloge. JAZOO si ne postavlja omejitev, ampak se prepušča kreativni energiji in občutku svobode, iz katere člani črpajo moč in navdih.

Tretji album DETACHED je, kot sta tudi ON TIME (2002) in RETRO FUTURE (2005), lani maja izšel pri založbi Membrane Records iz Züricha.

Več o koncertih in nakupu albuma lahko preverite na spletnih portalih:

www.jazoo.si

www.myspace.com/jazoo

Foto: arhiv ansambla

30 zvezdic na jeseniški zastavi

»Hokej je na Jesenicah način življenja. Imamo odlični blagovni znamki, to sta jeklarsko podjetje Acroni in hokejski klub Acroni Jesenice.« S temi besedami je jeseniški župan Tomaž Tom Mencinger povedal pravzaprav vse, kar zadeva železarstvo oziroma jeklarstvo in hokej na Jesenicah. »Hokej je bil, hokej je in hokej bo,« je še dodal prvi mož Občine Jesenice, ko je nad hokejsko sezono 2008/2009 padel zastor. O tekmovalnih uspehih moštva z več kot 60-letno tradicijo je bilo napisano že pravzaprav vse, a se vseeno spomnimo.

Hokejisti Acronija Jesenice so v letošnji sezoni že tretjič nastopali v prvenstvu naših severnih sosedov, v tako imenovani ligi EBEL, žal pa so vnovič ostali pred vrati polfinala. Doseganje letošnjih ciljev so jim preprečili rdeči biki iz Salzburga, ki so prišli vse do finala, zato neuvrstitev med štiri najboljše ekipe za železarje z Ledarske 4 ni neuspeh. Resda so bili načrti bolj smeli, a ker gre za šport, je treba tekmečem stisniti roke, se s porazom sprijazniti in zavihati rokave, kajti nova sezona se je pravzaprav že začela. Pravkar končana resda še ni v celoti zaprta, hokejski klub ima namreč do igralcev še nekaj obveznosti, a po besedah predsednika kluba Slavka Kanalca, ki je sicer tudi direktor glavnega pokrovitelja podjetja Acroni, bodo vse obveznosti do igralcev 'pokrite'.

Po izpadu v četrtfinalu lige EBEL za jeseniške hokejiste sezona še ni bilo konec. Pred hokejisti, strokovnim vodstvom in

tudi upravo je bilo še sklepno dejanje državnega prvenstva. V šestih odigranih tekmah (dve v polfinalu in štiri v finalu) so rdeči dosegli prav toliko zmag, štiri finalne proti Olimpiji pa so enemu najuspešnejših slovenskih moštev nasploh prinesle že 30. šampionsko zvezdico. Prva sega daleč v leto 1957, zadnjo, sedmo v samostojni Sloveniji pa so železarji na svojo zastavo prišli 23. marca.

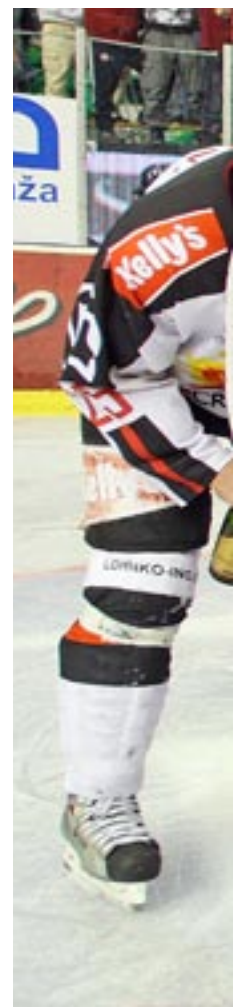
Foto: Iztok Novak

Komu se priporoča Slavko Kanalac, direktor HK Acroni Jesenice?

Foto: BoF Delo

Tomaž Razingar, eden izmed največjih ljubljencev jeseniških navijačev, v eni svojih znamenitih akcij

A za tretjino jeseniškega moštva se sezona z osvojitvijo naslova državnih prvakov še ni končala. Pred slovenskimi reprezentanti je namreč nov izziv z imenom 'skupina A', ki Slovenijo čaka od 11. do 17. aprila v Latviji. Ali bo Slovenija prihodnje leto zai-grala ponovno v družbi elitne šestnajsterice, je veliko odvisno tudi od hokejistov Acronija Jesenice, ki tvorijo jedro reprezen-tance. Fantje so tega sposobni, uvrstitev Slovenije v hokejsko elito pa je pravzaprav svojevrsten fenomen.

Uprava kluba, na čelu s predsednikom Slavkom Kanalcem, pa že kuje taktiko za novo sezono v razširjenem avstrijskem prvenstvu, ki se bo začelo predvidoma 9. septembra. Proračun

kluba bo po napovedih predsednika Kanalca nekoliko nižji, a na Jesenicah bo še vedno dovolj kakovostno moštvo, ki se bo lahko uspešno merilo z bogatejšimi avstrijskimi klubi.

»Fantje morajo pokazati tudi veliko srce, kar mora krasiti igralce, ki nosijo barve Acronija Jesenice,« je na nedavni novinar-ski konferenci dejal prvi mož Acronija, tako železarne kot tudi kluba. Jeseniško moštvo sta po sezoni sicer zapustila brata Rodman, ki se po letu dni ponovno vračata na Dunaj, glavnina igralcev pa naj bi ostala na Jesenicah, saj imajo po večini s klu-bom vsi podpisano dveletno pogodbo. O konkretnih imenih oziroma o tem, ali naj bi klub še kdo zapustil, vodstvo zaen-krat še ne govori na glas, a sodeč po izjavi športnega direktor-ja Matjaža Mahkovca je jedro ekipe takšno kot lani, saj pravi, da bo v Podmežakli ostalo 80 do 90 odstotkov igralcev. Kdo jih bo vodil na klopi, zaenkrat še ni znano, po besedah športnega direktorja pa je jasno to, da se bodo priprave na novo sezono začele takoj po prvomajskih praznikih.

Verjamemo, da bo nova sezona še bolj uspešna kot pravkar končana, kajti čas bi že bil, da se hokejisti Acronija Jesenice po treh letih končno prebijejo v polfinale lige EBEL, v domačem prvenstvu pa šteje edinole naslov državnega prvaka. Železarji so jih osvojili že 30, naj se začne lov na 31. zvezdico! Do nje nas bodo pripeljali igralci na ledeni ploskvi ter številni sponzorji, med katerimi najpomembnejši še vedno ostaja Acroni.

Zoran Račič,
predstavnika za stike z javnostjo,
Hokejski klub Acroni Jesenice

Foto: Iztok Novak

Očitno znanju in želji po zmagi svoje ekipe.
Prisrčen čestitke 24-stki ali Anžetu Terlikarju.

Ni ga čez zasluženovo veselje nepremagljivega moštva!

Foto: BoF Delo

Vrhunski dosežki Damirja Dugonjiča – plavalca Plavalnega kluba Fužinar

V Plavalnem klubu Fužinar skrbimo za plavalno opismenjevanje otrok in tekmovalno plavanje. Na obeh področjih smo uspešni, še posebej pa v tekmovalnem plavanju.

Imamo organizirano nadaljevalno šolo plavanja, iz katere usmerjamo nadarjene otroke v plavalne skupine, kjer se izpopolnjujejo v plavalnih tehnikah in pripravljajo na tekmovanja.

V plavalnem klubu organizirano trenira preko 100 plavalcev, ki so razdeljeni v osem starostnih skupin. V zadnjih nekaj letih smo vzgojili kopico vrhunskih plavalcev, ki na državnih prvenstvih osvajajo tudi najvišja mesta v vseh starostnih kategorijah, postavljajo državne rekorde in nastopajo za slovensko reprezentanco.

Med vsemi pa izstopa Damir Dugonjič, ki je v lanski poletni sezoni bil eno največjih presenečenj, ko je nepričakovano, na mitingu v Los Angelesu na 100 m prsno, izpolnil olimpijsko A-normo.

Na olimpijskih igrah v Pekingu je Damir v predtekmovanju plaval, na 100 m prsno, v času novega državnega rekorda 1:00,35 in se z 9. časom uvrstil v polfinale, kjer pa ni uspel ponoviti rezultata iz predtekmovanja, ki bi ga popeljal v finale.

Damir že drugo leto študira v ZDA na univerzi Berkeley.

Že v lanski sezoni je uspešno zastopal univerzo Berkeley na plavalnih prvenstvih ameriških univerz, letos pa je tako rekoč eksplodiral.

V petek, 6. marca, je Damir odplaval nov rekord ZDA v disciplini 100 jardov prsno, in sicer s časom 51,41. To je neuradni svetovni rekord za jardske bazene.

V petek, 27. marca, pa je na študentskem prvenstvu NCAA v College Stationu zmagal na 100 jardov prsno in z izidom 50,86 še enkrat popravil rekord ZDA za jardske bazene.

Komentar Damirja o tej tekmi:

»To je bila prava tekma, na koncu pa sem zmagal z veliko prednostjo in novim rekordom. Izida sem se tudi sam zelo raz-

veselil. Pred finalom sem imel kar precej treme, saj sem imel najboljši prijavljen izid in zmage sem si res želel. Na koncu je bil strah odveč, plaval sem dobro in zmagal.»

Škoda, da se zaradi študijskih obveznosti ni udeležil Evropskega prvenstva za kratke bazene na Reki, kjer bi se lahko uvrstil med najboljše plavalce prsnega sloga. Morda pa bo to dokazal na Svetovnem prvenstvu za dolge bazene, ki bo letos konec julija v Rimu.

Henrik Medvešek, Plavalni klub Fužinar Ravne

Foto: arhiv Plavalnega kluba Fužinar

Jeklo in moda

Jeklo je železova zlitina, brez katere si današnjega sodobnega sveta ne moremo zamišljati. Uporablja se v gradbeni, avtomobilski, naftni, živilski in kemični industriji, skratka skorajda ni stvari, ki ne bi bila povezana z jeklom. Lahko rečemo, da gre za osnovni material, na katerem sloni človeška civilizacija. Jeklo kot simbolni pomen izraža zanesljivost, trdnost, pokončnost in neupogljivost, to pa so lastnosti, ki jih ljudje najbolj cenimo. In prav zaradi vseh teh simbolnih lastnosti jekla, ki so v marsičem povezane z modo, sta se v našem podjetju na prvi marčevski tork prepletla moda in jeklo.

3. marca nas je obiskala ekipa podjetja Adria Media Ljubljana, založništvo in trženje, d. o. o., da v našem podjetju Acroni za revijo Story opravi t. i. fotoshooting modnih kreacij priznanih blagovnih znamk, kot so: Hugo Boss, Sergio Tachini, Prada, H&M in druge uveljavljene modne znamke.

Za fotografiranje modnih kreacij so izbrali naš obrat Predelava debele pločevine predvsem zato, ker se je njihov stilist odločil nove kreacije predstaviti v industrijski kulisi s pridihom zgodovine železarstva. V našem obratu takšnih zgodovinskih

»kulis« ni malo, saj se med drugim lahko pohvalimo s škarjami častitljive starosti 80 let, ki še vedno vsakodnevno obratujejo, vendar jih bodo letos poleti nadomestile nove sodobnejše in zmogljivejše.

V ekipi je kot fotomodel nastopal eden najuspešnejših igralcev odbojke v Sloveniji, igralec ACH Volley Jasmin Čuturič, ki je s svojo višino 196 cm, z elegantno postavo in v oblačilih priznanih blagovnih znamk industrijskim kulisam dal prav poseben pridih. Zaposleni v obratu, ki so se malo muzali in od daleč spremljali dogajanje, so bili navdušeni nad tem, da ta super model Jasmin ob njihovih iztrošenih, prašnih in obledelih strojih ni vihal nosu, ampak se je vsakokrat odločno v dragih čevljih sprehodil po prašnem tlaku do določene jeklene kulise in se v svileni modni obleki nastavil objektivu.

Ekipa je bila s posnetim materialom zelo zadovoljna, ker so ji uspeli odlični posnetki. Zahvaljujejo se vsem, ki so omogočili ta projekt in pripomogli, da so se gostje pri nas udobno počutili.

Boštjan Kos,
vodja površinske obdelave v obratu
Predelava debele pločevine, Acroni
Foto: Boštjan Kos

Prijateljska hokejska tekma Acroni : Slovenske železnice

Podjetji Slovenske železnice (SŽ) in Acroni sta povezani že od nekdaj, saj se je po železniških tirih znotraj Acronija že včasih prevozilo nemalo vagonov, ki potem nadaljujejo svojo pot preko SŽ v svet. In tako se je utrnila ideja hokejskih navdušencev, da bi se lahko pomerili v hokejski tekmi – ekipa zaposlenih v Acroniju proti ekipi železničarjev Slovenskih železnic. Beseda je dala besedo in 20. marca 2009 sta se ekipi pomerili v dvorani Podmežakla na Jesenicah. Tokrat je zmagala domača ekipa, torej zaposleni Acronija, z izidom 3 : 0, jeseni pa je predvidena tudi povratna tekma.

Glavni organizator tekme in vodja ekipe Acroni Sead Čatak pravi, da je v preteklosti že obstajala tradicija hokejskih tekem med obrati železarne, spomni se npr. tekem Mikrometer : Šublara, zato ni izključeno, da bi se v prihodnosti takšna srečanja še organizirala. Interesentov med zaposlenimi je dovolj, obudila bi se že malo pozabljen tradicija, druženje v sproščenem vzdušju je vedno dobrodošlo. Torej, čestitamo udeležencem tekme za zmago, kar tako naprej. Vsem, ki ste omogočili srečanje med ekipama, pa iskrena hvala.

Petra Triplat

Foto: Sead Čatak

Udeleženci – stojijo: Boštjan Kos, Robert Prešern, Marko Sušnik, Aleš Ravnihar, Vojko Berlisk, Joža Razingar, Uroš Perkovič, Aleš Kemperle, Milan Mrak, kleči vodja ekipe Sead Čatak.

Sponsoriramo

Spomenik železarstvu na Jesenicah

V krožišču ob občinski stavbi so ob prazniku Občine Jesenice odkrili poltretji meter visok kip plavžarja iz nerjavečega jekla, ki je spomenik železarjem in železarstvu na Jesenicah. Avtor je domačin, akademski slikar in oblikovalec Roman Savinšek, ki je s kipom hotel opozoriti na železarsko izročilo mesta, ki ga ne bi bilo brez človeka z veliko zagnanosti, vztrajnosti in znanja.

Na Jesenicah ni več veliko stvari, ki bi spominjale na staro železarno. Zato naj bi bil kip opomnik preteklosti.

Mesto Jesenice je v svoji bogati zgodovini doživljalo vzpone in padce, celoten razvoj Gornjesavske doline pa je bil vedno tako ali drugače povezan z železarstvom.

Danes smo v Acroniju kot vodilnem podjetju, kljub recesiji v svetu, uspeli zadržati visoko konkurenčnost na evropskih trgih.

Zaradi tradicije, izkušenj in jasne vizije smo se odločili, da tudi v Acroniju prispevamo viden delež k postavitvi spomenika železarstvu na Jesenicah. Kajti veseli smo, da nas bo spominjal na vse generacije železarjev, ki so skozi stoletja svoja življenja posvetili enemu najtežjih poklicev, poklicu železarja. To so bili plavžarji, jeklarji, valjavci, livarji, strugarji, žičarji, žebjarji, ključavničarji in še mnogi drugi, ki so delali v železarskih obratih, od katerih večine danes ni več.

Stane Jakelj, Acroni

Foto: Silvo Kokalj, GMJ

Spomenik železarstva na Jesenicah

Srečanje z legendama ruske umetnosti v Ljubljani

Maja Plisecka, pogosto imenovana prima ballerina assoluta, je ikona baletne umetnosti 20. stoletja, saj njena bleščeča kariera plesalke in koreografinje traja že dobrih 60 let. V zibelko ji je bil kot potomki znane družine baletnih plesalcev položen naravni talent za baletno umetnost & čudežnim občutkom za ravnovesje, sposobnostjo izvajanja dolgih korakov in visokih skokov ter z neponovljivo zmožnostjo ustvarjanja fantastičnega vtisa lebdenja. Prirojena muzikalnost, strasten temperament ter neverjetna sposobnost izražanja umetniške duše z gibom zaokrožajo profil te izredne umetnice.

Maja Plisecka je veliko več kot balerina - je igralka v baletnem gledališču. Začetek njene izredne kariere sega v čas, ko je bila takoj po zaključku šolanja na moskovski koreografski šoli leta 1943 sprejeta v ansambel Bolšoj teatra. Plesala je klasične vloge, začevši z Odette oz. Odile in Kitri, pri čemer je razvila svoj slog. Maja Plisecka je na oder Bolšoj teatra vnesla novo življenjsko svežino tudi z novimi, njej posvečenimi in prav zanjo napisanimi baletnimi deli. V ospredju je vsekakor njena vloga Carmen, s katero je zaslovela po vsem svetu in ki se je publika spominja še dandanes. Med ostalimi vlogami, ki jih je plesala v Bolšoj teatru, so: Myrtha, Giselle, Raymonda (1945), Zarema (1948), Agina (Spartakus, 1971), Frigija (Spartakus, 1962), Julija (1961), princesa Avrora (Trnuljčica, 1963) in Mehmena (Legende o ljubezni, 1965).

Rodion Ščedrin se je rodil leta 1932 v Moskvi. Njegov oče je bil skladatelj in glasbeni učitelj. Ščedrin je sprva obiskoval moskovsko zborovsko šolo, nakar je na moskovskem konzervatoriju vpisal študij klavirja (J. Flier) in kompozicije (J. Šaporin).

Diplomiral je leta 1955. Kot dvajsetletnik je že skladal obsežnejša dela.

Več kot desetletje je bil predsednik Združenja ruskih skladateljev, in sicer na željo in kot naslednik ustanovitelja Združenja Dimitrija Sostakoviča.

Po razpadu Sovjetske zveze je Ščedrin, ki sicer nikoli ni bil član komunistične partije, povečal svojo mednarodno dejavnost in se intenzivneje vključil v svetovne glasbene tokove. Danes izmenoma živi in deluje na dveh lokacijah - v Münchnu in Moskvi.

Ščedrin je kot izjemen klavirski virtuoz na koncertnih odrih pogosto krstil svoja dela - 5 klavirskih koncertov, sonate ter 24 preludijev in fug za klavir. Ščedrin je uglasbil in na glasbeno-scenski oder postavil temeljna dela rusko literature. To so opera Mrtve duše (Cogolji) in balet Ana Karenina (Tolstoj), Utva in Dama s psičkom (obojo Ohov).

Zadnji teden marca sta Slovenijo z obiskom počastila legendarna balerina Maja Plisecka in njen mož skladatelj Rodion Ščedrin. Projekt je simbolično podprla tudi skupina SIJ – Slovenska industrija jekla.

Podpis pod fotko: Drobec svojega zajetnega opusa je izjemoma odigral tudi sam Rodion Ščedrin na gala koncertu v Veliki dvorani Slovenske filharmonije in požel navdušenje ljubiteljev glasbe.

Vir: brošura »Srečanje z legendama«

Anja Potočnik

Foto: arhiv SIJ-a

Foto: Aleš Fevžer

EGO Kemija – nagrada za leto 2008

Pomlad se sicer še nekje zadržuje. Zato smo ob iskanju vodiča najprej slišali vzdih: »Oooo, ste pa še zgodni!« Vendar se nismo pustili prestrašiti in smo se v soboto, 21. marca, podali na Notranjsko, vedno drugačno, skrivnostno in spreminjajočo se pokrajino.

Najprej smo se ustavili v čarobnem Rakovem Škocjanu. To je kraška dolina, ki leži sredi gozdov in je zaščiten kot krajinski park. Tudi strupeno mrzel veter nas ni mogel odvrniti od ogledov Velikega naravnega mostu, jame Tkalca, Zelških jam in Malega naravnega mostu. Prizadevni vodnik nam je pokazal nad 200 let staro jelko z več kot 15 m³ lesa. Šli smo do ostankov bunkerja, ki nas je spomnil na mejo, potekajočo po tem delu Slovenije. Mimo cerkve iz 17. stoletja v Zelšah, kjer so poletni koncerti, smo pot nadaljevali skozi vas Dolenje Jezero. Med vožnjo po cesti, ki teče po nasutju sredi jezera, smo uživali poglede na nam tako drugačno okolje. Razveseljevale so nas elegantne bele čaplje. Tu je tudi raj za več vrst žab in lahko razumemo, zakaj je prav tu skladatelj Vinko Vodopivec napisal na besedilo Josipa Stritarja znano Žabjo svatbo. Na Pretržu smo se obrnili. Kraj ima značilno ime. Jezero se takrat, ko začne presihati, tu najprej razdeli oziroma pretrga. V Jezerškem hramu družine Kebe smo si ogledali delujočo maketo nenavadnega Cerkniškega jezera. Ta svet je vedno drugačen. Senožeti se spreminjajo v jezero, jezero ponika v skrivnostno podzemlje. V živo občutenje tega sveta nas je ponesla multivizijska predstavitev, spremljana s pesmijo tu živčih ptic in pristnimi zvoki okolja. Nato smo si z zanimanjem ogledali še Kebetov etnološki muzej. Pred kosilom v Valvazorjevem hramu v Cerknici smo odšli do protiturškega tabora, ki je ob farni cerkvi Marijinega rojstva. Začetek gradnje sega v leto 1472, končali pa so ga 1482. V ta obrambni sklop je spadala tudi taborška kašča. Tu sta se rodila pesnik Jože Udovič in pevec ter

skladatelj Fran Gerbič. V Selščku nad Cerknico se je rodil slikar Maksim Gaspari. Od tu sta brata Kralj, igralec Boris in Marjan, ki je vse od leta 1966 vodil oddajo V nedeljo zvečer. Posebej živa je Cerknica seveda ob pustovanju.

Po počitku smo se odpravili naprej. Na vožnji so nas spremljali vrhovi Javornikov, Slivnica, za nekaj časa se nam je pokazal tudi Snežnik. Vodnik nas je opozarjal na znamenitosti in posebnosti vasi, razlagal o dogodkih in ljudeh, povezanih z njimi.

V Grahovem je padel pesnik France Balantič, tu je služboval tudi pisatelj Janez Jalen. Iz Dolenje vasi sta slikarja Franjo Sterle in Lojze Perko, med sodobnimi umetniki pa izstopata Tomaž Perko in Milena Braniselj. Slednja je izdelala osnutek zadnje palice za štafeto mladosti, ki jo je Tito še prejel. Dele zanj so stružili v naši »modelni«, steklene dele je izdelal Jože Kordež, ki je bil zaposlen v naši steklopihalnici. Pri nas je bila palica tudi sestavljena. Sproti smo veliko izvedeli tudi o gospodarstvu in razvoju krajev ob poti. To so Martinjak, Žerovnica, Lipsenj, Goričice, Lož, Stari trg, Kozarišče in drugi.

Lani obnovljeni grad Snežnik je spet odprt za javnost. Seveda smo si ga z veseljem ogledali. Posebna vrednost gradu je v tem, da je oprema avtentična in res omogoči živo občutje življenja v njem. Mnenja o življenju v takem okolju so bila deljena. Najbrž je stvari na pravo mesto postavil Franci, ki je ob branju jedilnika glasno ugotovil: »Søj so tud' goni vsak dan jêdlil rpico!« Prva omemba gradu je iz leta 1269, nastal pa je verjetno v enajstem stoletju. Današnja podoba je pretežno iz 16. stoletja. Takrat so ga preuredili Schönburgi. Ime je dobil po ministerialih oglejskih patriarhov Snežniških, ki imajo v grbu lestev. Ob njegovem nastanku je bil vstop vanj mogoč le po lestvi. Nad pristavo stoji hiša, kjer je bila od leta 1869 do 1875 gozdarska šola.

Izletniki pred Snežnikom

Polharski muzej

Foto: Olga Aplinc

Brez razlage ne gre

Foto: Vlado Perovnik

Maketa Cerkniskega jezera

Grajska pristava je obnovljena. V njej sta Polharski muzej in lovski razstava. Tu vidimo živali, ki živijo ob Cerkniskem jezeru in na Snežniško-Javorniskem območju. Jože Šraj s svojim entuziazmom, z izjemno prijetnim in s humornim načinom vodenja pove veliko novega in zanimivega. Polharski muzej so člani Polharskega društva Javorniki uredili leta 1976 v vasi Goričice pri Lipsenju. Sem so ga preselili leta 1980. Bil je to prvi muzej polharstva na svetu. Tudi gospod Šraj je polhar, zato je njegovo pripovedovanje še bolj živo in občuteno. S tem se prebivalci loškega konca ukvarjajo že tisoč let.

Tako smo preživeli prijeten dan, ki nam je dal snovi za pogovore tudi v naslednjih dneh. Pomembno je, da taki prijetni dogodki kolektiv trdneje povežejo. Lažje združimo moči za skupne naloge. Potrpimo drug z drugim tudi takrat, ko je težko, ko smo utrujeni, ko aparati nagajajo, ko po večdnevni analizi ni ustreznega rezultata, ko nečesa ne znamo in ko zdravje ni najboljše. Zahvaljujemo se Metalu Ravne za podeljeno nagrado, ki nam je omogočila plačilo prevoza.

Olga Aplinc, Metal Ravne

Sestanek vodnikov jeklarskih pohodov

28. marca 2009 smo se na Ravnah na Koroškem zbrali vodniki jeklarskih pohodov. Skupaj s spremljevalkami nas je bilo 40. Zbrali smo se ob 9. uri pred upravno zgradbo. Najprej smo si ogledali kovačnico in ulivališče jeklarne. Obiskali smo grob Francija Telcerja in nato nadaljevali z uradnim delom. Na sestanku smo pregledali delo v letu 2008, sprejeli delovni načrt za leto 2009 in imenovali nov organizacijski odbor.

Spomladi 2008 smo se poslovili od gospoda Telcerja in sklenili, da bomo izpeljali sprejeti načrt. Uspešno smo izvedli štiri izlete. Maja je bil organiziran pohod na Košenjak v organizaciji Ravenčanov. Udeležilo se ga je 214 pohodnikov. Junija so organizirali pohod na Kum Štorčani, udeležilo se ga je 178 pohodnikov. Junija je bil organiziran tudi pohod na Begunjščico v organizaciji vodnikov iz Lesc in Kroke (195 udeležencev). Za zaključek sezone smo pripravili pohod na Malo Mojstrovko, nanjo so Jeseničani popeljali 232 pohodnikov.

Skupaj je bilo 819 pohodnikov. Vsi izleti so minili brez poškodb. Prav tako je bilo na vseh pohodih dobro vzdušje. Zato lahko ocenjujemo leto 2008 kot uspešno.

V letu 2009 načrtujemo:

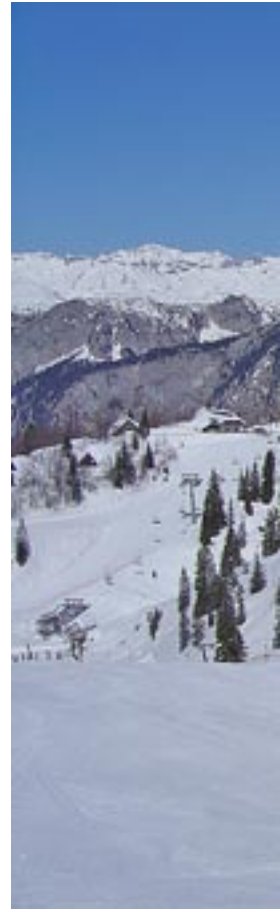
- 30. maja pohod na Uršljo goro – v organizaciji Ravenčanov,
- 20. junija pohod na Debelo peč – organizatorji bodo Jeseničani,
- 29. avgusta pohod na Mrzlico – pripravljajo ga v Štorah.
- Za pohod na Porezen v organizaciji Tovila pa bomo določili datum naknadno.

Novi organizacijski odbor čaka precej dela pri dopolnitvi vsebine in organizacije jeklarskih pohodov ter pri pripravi obeležitve 40-letnice nekdanjih železarskih in sedaj jeklarskih pohodov.

Jože Apat

Foto: Jože Apat

Smučanje na sončnem Voglu

Po štirikratni preložitvi je prišel 18. marec, ki je bil za smučarje Društva metalurških inženirjev in tehnikov Jesenice ustrezen za izpeljavo vsakoletnega smučanja na Voglu. Zbudili so se v lepo zimsko jutro. Čez Karavanke je pihal mrzel, kar močan severnik. Iznad jeklarne se je proti Lipcam kadila vodna para. Ulivali so nerjavno jeklo. Sonce je že obsijalo zasnežene hribe, ko so se z jeseniškega konca in iz sosednjih občin peljali proti Bohinju. Najprej jih je pozdravila čudovita slika Bleda s cerkvico na jezeru in z gradom na sivi skali. Opazili so, da se je narava že začela prebujati. Toda ob vožnji skozi Sotesko in prihodu v Nomenjsko kotlino so videli, da tu narava še zamuja. Tudi spodaj je še ležala snežna odeja in spoznali so, da za Bohinj kar drži rek: »V Bohinju sredi raja trinajst mes'cev zima traja.« Zadnji krajec je zahajal za s snegom zalitimi spodnjimi Bohinjskimi gorami, ko so se vozili proti Bohinjski Bistrici in nadaljevali po Spodnji dolini. Pri cerkvi svetega Janeza na Ribčevem Lazu jih je pozdravilo lesketajoče se Bohinjsko jezero, ki je pred kratkim izgubilo ledeno pokrivalo. Še štiri kilometre vožnje ob južni obali jezera in prišli so do zbornega mesta ob spodnji postaji gondolske postaje.

Letos se je zbralo večje število smučarjev – 66. Čopov Tonček običajno pride prvi, kupi smučarske vozovnice, jih razdeli ter poskrbi za dobro vzdušje. Podali so se v novo gondolo, ki je zmožna peljati 80 ljudi. Peljejo se iz Ukanca (580 m) na Vogel (1540 m), kjer stoji Ski hotel. Tako premagajo 960 m višinske razlike. 1600 m dolgo pot prepeljejo v štirih minutah. Posebnost je velika strmina vzpona, ki je kar 70-odstoten. S tem se

nihalka uvršča med najbolj strme žičniške trase v Evropi. Letošnja zima se je začela zgodaj in ni skoparila s snegom. Bilo ga je že štiri metre, kar je največ v tem stoletju. Tako bo možna smuka na naravnem snegu še do prvih dni maja. Vogel je sestavni del prve gorske pregrade nad Jadranskim morjem, zato tu zapade veliko več snega kot na enaki nadmorski višini drugje v Alpah. Zgoraj jih je obsijalo toplo sonce. Pod seboj so videli modro jezero ter ostalo Bohinjsko kotlino. Na severu jih je pozdravil očak Triglav. Sonce je prijetno sijalo, sneg je bil pomrznjen in urejena smučišča so jih po jutranji kavi vabila na smuko. Obvestili so jih o močnejšem vetru in zaprtju smučišč Šija in Orlove glave. Zaprt je bil tudi Žagarjev graben. Smučali so se na smučiščih Brunarica, Storeč, Konta in Kratki plaz. Smuka je bila prijetna. Tri udeleženske se niso smučale. Odločile so se za krajši sprehod po lepi naravi in martinčkanje na soncu. Ob toplim soncu se je prileglo tudi pivo. Kmalu se je dan prevesil v popoldne in podali so se nazaj v dolino. Nekateri so se peljali po Žagarjevem grabnu.

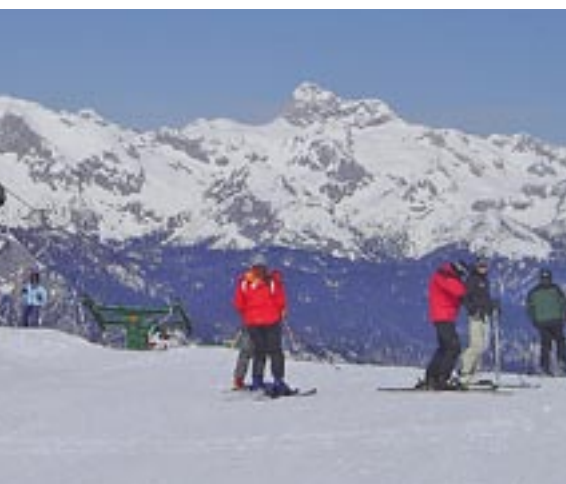
Smučarski dan so zaključili z dobrim okrepčilom in s prijatnim pogovorom v hotelu Kristal na Ribčevem Lazu. Po lepem dnevu, preživetem v čudovitem okolju bohinjskih gora, so se veseli in ogoreli vračali iz Bohinja. Iznad Vogla se je od njih poslavljalo sonce.

Marjan Mencinger (po pripovedi), Acroni
Foto: Igor Koren

Človek in jeklo ujeta na umetniških fotografijah

V četrtek, 2. aprila 2009, so v Kosovi graščini na Jesenicah odprli razstavo umetniških fotografij mojstra fotografije FRANCA ČRVA, letošnjega dobitnika občinske plakete župana Jesenic.

Na razstavi je predstavljen železarski cikel Človek in jeklo, ki med vsemi njegovimi cikli izžareva največji ustvarjalni naboj. V njem se je »spopadel« s tematiko, v kateri so želi največje uspehe Slavko Smolej in kasneje vrsta odličnih slovenskih fotografov. Za razliko od njih, ki so v železarskih obratih iskali enkratne motive, težke delovne razmere, nenavadnost v grafičnih obdelavah in skoraj čudežno otožnost ob prenehanju delovanja le-teh, je Franc Črv vanje vnesel svojevrstno dinamiko. Tu nista bila pomembna samo stroj ali človek, ampak je bilo ključno predvsem njuno medsebojno razmerje, ki je dobilo prav pri metalurških pečeh najbolj dramatično obliko. Naj je bila njegova želja biti v središču dogajanja, Črvove fotografije niso ujete v čas, ampak so po več desetletjih aktualne še danes. S patino preteklosti so dobile nadčasovno dimenzijo.

Razstavo, ki jo je pripravil Gornjesavski muzej Jesenice in ob kateri je izšel tudi razstveni katalog, si je moč ogledati v Kosovi graščini, C. m. Tita 64 na Jesenicah, od torika do petka od 10. do 12. in od 16. do 18. ure vse do 29. maja 2009. Vstopnine ni.

Tone Konobelj
Foto: Franc Črv

Franc Črv se je rodil 30. januarja 1929 na Jesenicah. V vajeniški šoli Železarske Jesenice se je izučil za ključavničarja in kasneje dokončal Metalurški tehnikum. V organizirano fotografsko dejavnost se je vključil 3. aprila 1959. V začetku je fotografiral pokrajino in njene lepote, človeka in njegovo ustvarjalnost, pozneje pa so ga pritegnile športna fotografija (dolga leta je bil uradni fotograf hokejskega dogajanja pod Mežakljo), železarska motivika in reportažna fotografija.

V tem času je sodeloval na preko petsto skupinskih razstavah doma in v tujini. Naslovi nekaterih razstav kot *Narava-človek-delo-šport*, *Pokal Vitranc*, *Fotografije iz Železarne*, *Dolina pod Poncami*, *Človek in jeklo*, *Nazaj v preteklost*, *Štirje letni časi* govorijo o njihovi vsebini.

Prejel je preko 130 nagrad in priznanj. Njegove fotografije so objavljene v različnih razstavnih katalogih, kalendarjih, knjigah, časopisih in prospektih. Vsa leta je sodeloval s časopisom *Železar*. Leta 1989 je izdal samostojni Hokejski koledar. Pred časom pa je izdal CD na temo: *Človek in jeklo* (kolleksija 30 črno-belih fotografij).

Za uspehe na področju izrazne fotografije mu je Fotografska zveza Slovenije podelila naslov: mojster fotografije Fotografske zveze Slovenije (MF FZS), Mednarodna fotografska zveza FIAP pa mu je za uspehe na mednarodnih razstavah podelila naslov: Excellence FIAP (EFIAP). Ob 80-letnem življenjskem jubileju in zlatem jubileju, 50-letnici organiziranega fotografskega ustvarjanja, mu je Občina Jesenice podelila plaketo župana Občine Jesenice 2009.

Pijem jo – hadvaol!

(Pijem jo – hadvaol!)

Voda je od nekdaj bila središče človekovega obstoja, bivanja in dejavnosti.

Voda je bistvena prvina za življenje, voda je osnovno živilo. Pitna voda iz pipe še vedno ni dovolj cenjena pijača, čeprav se zaloge zdrave pitne vode v naravi zaradi človekovega poseganja v okolje vsak dan zmanjšujejo. Po informacijah WHO več kot milijarda ljudi na zemlji nima zdrave pitne vode in zaradi uživanja neustrezne vode umre vsako leto na milijone ljudi. Klimatske spremembe so velika grožnja človeštvu, zato naravni viri počasi le pridobivajo zaslužen pomen – vodo bi morali ceniti kot vrednoto, ki je nujna za življenje!

Za promocijo pitne vode iz pipe smo na Zavodu za zdravstveno varstvo Ravne oblikovali, natisnili in distribuirali zloženko PIJEM JO – HADVAO! S svežo obliko promocijskega materiala smo želeli pritegniti predvsem mlade, ki prepogosto posegajo po umetnih pijačah in po vodi v plastenki, namesto da bi se odžejali z zdravo pitno vodo iz pipe, ki je na doseg roke, povrhu pa še sveža in poceni. Z zloženko želimo spodbuditi pitje vode iz pipe in predvsem zbuditi zavest, da je pitna voda (na našo veliko srečo) pri nas še vedno zelo veliko bogastvo, da si jo lahko brez skrbi natočimo v kozarec in spijemo in da je zato pitje vode iz plastenke bolj razvada kot potreba.

EKO MISEL: Za liter vode četrta litra nafte?

Prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj pravi:

- da se z uporabo ustekleničene vode, ki je najpopularnejša pijača na svetu, ustvarja vedno več okoljskih problemov, kot so ogromne količine odpadne plastične embalaže, izdelane iz nafte;

- da smo Slovenci za trendovsko vodo pripravljeni plačati tudi do 1000-krat več, čeprav za njo velja enak pravilnik o kakovosti kot za vodo iz pipe;
- da je voda, ki priteče na pipo, sveža in bogata s kisikom, pri vodi iz plastenke pa gre lahko za postano vodo;
- da se porabi veliko energije za proizvodnjo, ustekleničenje, shranjevanje, hlajenje in dostavo takšne vode;
- če bi dva milijona Slovencev vsak dan v letu popila le eno tako steklenico, pomeni to, da smo samo za vodo iz plastenk porabili približno 415.000 sodčkov nafte;
- če bi želeli ponazoriti vso omenjeno energijo z nafto, si predstavljajte, da vsakič, ko izpraznite litrsko plastenko, v njej porabite tudi četrta litra nafte;
- da so proizvajalci za en liter ustekleničene vode tekom delovnega procesa porabili tri litre vode, ki je bolj ali manj onesnažena končala kot odpadna voda;
- da zaključni komentar ni potreben, še zlasti ne v Sloveniji, ki se (še) ponaša z zelo kakovostno pitno vodo. In to iz vodovodne pipe.

Slika okolja je ogledalo naše prihodnosti, naravne dobrine pa neprecenljivo bogastvo. Izbira, kako z njimi ravnati, je torej tvoja, moja, naša – skupaj bomo zmogli narediti nekaj dobrega in koristnega – zase in za naš planet!

Marjana Simetinger,
Zavod za zdravstveno varstvo Ravne

Kosobrinski Špik (3. del)

Encijan – ta ni zdravilen, zanj propaganda je povsod, kdor ga trga, je debilen, ni užiten ne sad ne plod.

Fižol vsebuje minerale in hranljiv je res zelo. Ženske celo v torte so ga dale, čeravno ropota po njem zelo.

Fiža polna je sladkorja, za prebavo dobro de, raste tamkaj blizu morja, Adam za list skrili je svoj oné.

Gabez pomaga le zunanje, celi kosti, rane, otekline. Če imamo skromno znanje, koreniko, mast pa hitro mine.

Gladež. Ta pa krepko bode. Proti putiki, revmi dober je zelo, korenina z malo vroče vode, pri teh boleznih lažje bo.

Glog pri srčku res pomaga, cvet je dober, še boljši plod. Srce kasneje nam omaga, bolj zdrava sta gospa, gospod.

Gorčica. To pa vsi poznamo. »Zenf« ji rečemo celo, pri klobasi jo imamo, pri prebavi pomaga nam zelo.

Gornik zeleni je grmiček. Liste poznamo kakor »ursi« čaj, za ledvice, mehur in če nagaja tiček, vsak ga previdno pije naj.

Grosji petoprstnik po tleh se plazi, ženskam v tistih dneh je res balzam. Če črevesje, želodec sta v boleči fazi, ga v čaju priporočam vam.

Grebenuša je pa kukavica. Pozneje več o njej povem. Je za jetra, žolč, ledvice in proti kašlju, če reči smem.

Grenkuljica enako nam pomaga, kot sem navedel malo prej. Celó če peče zgaga, kakšen list od nje pojej!

Hiren so jedli za veliko noč. Je antibiotik, kot se »šika«. Pri ranah, revmi ima hudo moč, k vsakemu mesu me zamika.

Vaš boter Špik

UBOGLJIVO DEKLE

»Pridi bliže k meni, ljubi, mami sem obljubila, da bom pazila, da ne boš šel predaleč!«

PREPOZNA IZBIRA

»Vzela bom čevlje, ki sem jih najprej pomerila.«
 »Žal mi je, toda moja kolegica jih je pred eno uro že prodala.«

NEMOGOČE

Dve zaljubljeni kapljici mleka se ljubkujeta in ena vpraša:
 »Ljubi, ali bi se poročil z menoj in bi imela otroke?«
 »Žal mi je, draga, toda jaz sem pasteriziran!«

Foto: Dreamstime

Možganski križkraž

AVTOR: DRAGO RONNER ACRONI	MEMORIJA	LASTNOST TRDEGA	STVAR, PREDMET	GLAVNO MESTO JORDANIJE	DVA PRITOKA ODRE NA POLJSKEM	KRAJ JUŽNO OD KOČEVJA	SLAVEN LOVEC V GRŠKI MITOLOGIJI	NOVINAR NA POP TV (MATJAŽ)	SIJ	KULTURNA RASTLINA	NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ	SREDNJE- VEŠKI NAZIV ZA SRBSKO DRŽAVO	LUKA V SV. ALŽIRIJI	TARAKI JE AFGANIST. POLITIK	KAČJI STRUP	KRAJ JUŽNO OD VELIKEGA GABRA
STRANSKA POT									SOVJETSKI FILMSKI REŽISER (JURIJ)					KONRAD ADENAUER		
														OCET		
PRVA PREDSTAVA GLEDALIŠ- KEGA DELA									ENIGMATIK							
									IRENA VRČKOVNIK							
ZAČETEK RUSKEGA PREGOVORA																
MARKO OKORN			NAKIT NA ROKI								POČASNEŽ, MEČKAČ					
			STARINAR								PTICA NJORKA					
IGRALKA RINA				PRITOK MOZELE V NEMČIJI	KADMOVA HČI V GR. MIT. EMIL NOLDE				AVSTRIJSKI POLITIK (JULIUS) UŽITNA GOBA					JENNIFER LOPEZ		
														SL. ZBOR. DIRIGENT (JOŽE)		
NORVEŠKI POLARNI RAZISKOV. (FRIDTJOF)							ILOVICA, ILO	CIMA, BRST				KRŠČANSKI MEČENEC, SVETNIK ZURISKO LETALIŠČE				
								TOYOTIN TERENEČ								
KLOTEN JE ZURIŠKO LETALIŠČE	ŠPORTNIK, KI GOJI ATLETIKO	ANTIČNO MESTO V BOJOTJI	TROPSKA OVIJALKA										LUKA V S. IZRAELU			
													KRAJ, KJER VODA ODNA- ŠA ZEMLJO			
ALBANSKI POLITIK (RAMIZ)					UMAKNITEV	RIMSKI HIŠNI BOG IGRALEC CIGOJ					JEZERO V ZDA	ZAHVALA, NAGRADA POMEMBNA EVROPSKA REKA			ŽIVAL Z DOLGIMI UŠESI	TANAGRA JE MESTO V BOJOTJI
KONEC PREGOVORA																GRŠKA ČRKA
HRVAŠKI DIRIGENT MIRSKI				BRIT. OTOK V IRSKEM MORJU				GRŠKA MUZA LJUBEZENSKE POEZIJE						HAROLD PINTER		
				ČARMAN ANJA										TOMAŽ ŠALAMUN		
VARIANTA, INAČICA								RIMSKA BOGINJA SVOBODE								
AFGANI- STANSKI POLITIK (NUR MOHAMED)							KARA JE SOVJETSKI REŽISER	FRANCOSKI IGRALEC GABIN					RUSKA ZELNJATA JUHA Z MESOM			